

FAMUR

Sprawozdanie Finansowe FAMUR S.A. za rok 2016

Katowice, 2017-04-28



SPIS TREŚCI

DANE DOTYCZĄCE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WG MSR/MSSF	6
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016	7
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	8
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016	8
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ SPORZĄDZONE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016	10
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016	12
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016	15
1. INFORMACJE OGÓLNE	15
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	17
1) Oświadczenie o zgodności	19
2) Połączenie spółek	19
3) Podział spółek	19
4) Wycena do wartości godziwej	19
5) Leasing	19
a) Jednostka jako leasingodawca	20
b) Jednostka jako leasingobiorca	20
6) Waluty obce	21
a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	21
b) Transakcje i salda	21
7) Świadczenia pracownicze	21
8) Metody wyceny	22
9) Ujmowanie przychodów	22
a) Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, usług i materiałów	23
b) Przychody z tytułu odsetek	23
c) Przychody z tytułu dywidend	23
d) Przychody z tytułu leasingu	23
10) Kontrakty długoterminowe	23
11) Ujmowanie kosztów	23
12) Pozostałe przychody i koszty operacyjne	24
13) Przychody i koszty finansowe	24
14) Koszty odsetek	24
15) Podatki	24
a) Podatek dochodowy bieżący	24
b) Podatek dochodowy odroczony	24
c) Inne podatki	25

16) Rzeczowe aktywa trwałe	25
17) Kombajny	26
18) Nieruchomości inwestycyjne.....	27
19) Wartości niematerialne	27
a) Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie – Koszty badań i prac rozwojowych	27
b) Oprogramowanie komputerów	28
20) Utrata wartości	28
21) Zapasy	28
22) Odpisy aktualizujące wartość zapasów	28
23) Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	29
24) Instrumenty finansowe	30
25) Zasady wyceny instrumentów finansowych na dzień bilansowy	30
26) Aktywa finansowe stanowiące instrumenty kapitałowe	31
27) Należności z tytułu dostaw i usług	31
28) Pozostałe należności	31
29) Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	31
30) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31
31) Rozliczenia międzyokresowe kosztów	31
a) Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	31
b) Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	31
32) Rozliczenia międzyokresowe przychodów	32
33) Kapitały własne	32
34) Rezerwy	32
35) Kredyty bankowe	33
36) Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe	33
37) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	33
38) Dotacje	33
39) Zysk przypadający na jedną akcję	33
40) Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	34
41) Prezentacja w Sprawozdaniu z Przepływów Pieniężnych oraz w Sprawozdaniu z Sytuacji Finansowej udzielonych i zaciągniętych pożyczek w ramach Grupy i poza Grupę.	34
42) Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych	34
43) Informacje na temat sezonowości	35
Jednostki zależne od Spółki FAMUR SA	35
Pozostałe jednostki powiązane z FAMUR S.A.	36
3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	37
4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI – BRANŻOWE I GEOGRAFICZNE	38

5. KOSZTY RESTRUKTURYZACJI.....	40
6. KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	40
7. KOSZTY ZATRUDNIENIA	41
8. INNE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE.....	41
9. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	42
10. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ.....	43
11. PODATEK DOCHODOWY	44
12. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	44
13. DYWIDENDY.....	44
14. ZYSK/STRATA PRZYPADAJĄCA NA JEDNĄ AKCJĘ.....	45
15. ZABEZPIECZENIA NA MAJĄTKU SPÓŁKI.....	46
16. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	47
17. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	49
18. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	51
19. INWESTYCJE W JEDNOSTKI STOWARZYSZONE	51
20. AKTYWA FINANSOWE.....	52
21. ZAPASY.....	53
22. KONTRAKTY DŁUGOTERMINOWE	53
23. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	54
24. POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE.....	54
25. KREDYTY I POŻYCZKI	57
26. OBLIGACJE ZAMIENNE NA AKCJE	61
27. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM.....	61
28. PODATEK ODROZCZONY.....	61
29. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	62
30. INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	62
31. REZERWY	63
32. KAPITAŁ PODSTAWOWY	66
33. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ	66
34. ZYSKI ZATRZYMANE.....	66
35. SPRZEDAŻ SPÓŁEK ZALEŻNYCH	66
36. PRZEKSZTAŁCENIE DANYCH PORÓWNAWCZYCH W ZWIĄZKU Z DOKONANYMI POŁĄCZENIAMI SPÓŁEK	66
37. WARTOŚĆ FIRMY	69
38. INSTRUMENTY FINANSOWE	69
39. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	71
40. ZYSKI/STRATY NETTO ORAZ PRZYCHODY/KOSZTY Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	74
41. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	75

42. DOTACJE	76
43. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	77
44. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH TRANSAKCJACH Z KLIENTAMI	77
45. INFORMACJE DODATKOWE	77
46. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	78
47. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	79
48. WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU.....	80
49. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	81

DANE DOTYCZĄCE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WG MSR/MSSF

Wybrane dane finansowe	PLN	PLN	EURO	EURO
	Rok 2016	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2015
	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015 dane przekształcone	od 01.01.2016 do 31.12.2016	od 01.01.2015 do 31.12.2015 dane przekształcone
Przychody netto ze sprzedaży	776 077 569,69	668 014 543,99	177 360 781,06	159 628 786,08
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	59 440 286,05	37 431 170,28	13 584 177,63	8 944 554,17
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	70 538 354,97	26 051 770,50	16 120 473,29	6 225 332,27
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	59 440 286,05	37 431 170,28	13 584 177,63	8 944 554,17
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	234 601 794,97	134 697 624,12	53 614 689,07	32 187 350,44
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-87 483 206,70	-227 400 151,97	-19 992 962,66	-54 339 550,75
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	89 259 747,58	45 389 618,24	20 398 964,18	10 846 305,26
Przepływy pieniężne netto razem	236 378 335,85	-47 312 909,61	54 020 690,60	-11 305 895,05
Aktywa razem	1 478 097 617,58	1 150 424 262,16	334 108 864,73	269 957 588,21
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	778 032 250,92	500 853 560,75	175 866 241,17	117 529 874,63
Zobowiązania długoterminowe	111 589 695,69	891 232,87	25 223 710,60	209 135,95
Zobowiązania krótkoterminowe	595 079 507,94	424 332 779,44	134 511 642,84	99 573 572,55
Kapitał własny	700 065 366,66	649 570 701,41	158 242 623,57	152 427 713,58
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	700 065 366,66	649 570 701,41	158 242 623,57	152 427 713,58
Kapitał zakładowy	4 864 700,00	4 815 000,00	1 099 615,73	1 129 883,84
Liczba akcji (w szt.)	486 470 000,00	481 500 000,00	486 470 000,00	481 500 000,00
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą	0,12	0,08	0,03	0,02
Rozwodniony zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą	0,12	0,08	0,03	0,02
Wartość księgowa na jedną akcję	1,45	1,35	0,33	0,32
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję	1,45	1,35	0,33	0,32
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję			2016	2015
		bilans	4,4240	4,2615
		rachunek	4,3757	4,1848

Wybrane dane finansowe prezentowane w sprawozdaniu przeliczono na walutę euro w następujący sposób:

-pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za rok 2016 roku (odpowiednio za rok 2015) przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca. Kurs ten za rok 2016 wyniósł 1 euro = 4,3757 zł i odpowiednio za rok 2015 roku wyniósł 1 euro = 4,1848 zł

-pozycje bilansowe przeliczone wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy. Kurs ten wyniósł na 31 grudnia 2016 roku 1 EUR = 4,4240 zł; na 31 grudnia 2015 roku 1 EUR = 4,2615 zł

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	NOTA	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
		PLN	PLN
Działalność kontynuowana			
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:		776 077 569,69	668 014 543,99
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	3	736 355 223,77	609 163 366,11
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	3	39 722 345,92	58 851 177,88
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:		599 626 868,66	522 111 144,71
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	6	569 693 920,28	469 914 872,25
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	6	29 932 948,38	52 196 272,46
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (I-II)		176 450 701,03	145 903 399,28
IV. Koszty sprzedaży	6	5 270 373,32	8 251 769,14
V. Koszty ogólnego zarządu	6	54 989 440,17	88 728 304,51
VI. Zysk (strata) na sprzedaży (III-IV-V)		116 190 887,54	48 923 325,63
VII. Pozostałe przychody operacyjne		27 890 842,85	25 353 134,59
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		1 998 974,66	1 701 957,38
2. Dotacje		80 870,52	565 210,87
3. Inne przychody operacyjne	8	25 810 997,67	23 085 966,34
VIII. Pozostałe koszty operacyjne		73 543 375,42	48 224 689,72
1. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		0,00	0,00
2. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		14 491 371,48	7 783 908,43
3. Inne koszty operacyjne	8	59 052 003,94	40 440 781,29
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (VI+VII-VIII)		70 538 354,97	26 051 770,50
X. Przychody finansowe		16 909 106,65	26 088 071,82
1. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		1 422 869,63	6 096 632,57
- od jednostek powiązanych		1 422 869,63	6 096 632,57
2. Odsetki, w tym:	9	8 617 781,29	9 599 132,19
- od jednostek powiązanych		504 664,03	246 872,37
3. Zysk ze zbycia inwestycji		231 312,58	7 499,00
4. Aktualizacja wartości inwestycji		0,00	0,00
5. Inne	9	6 637 143,15	10 384 808,06
XI. Koszty finansowe		25 113 866,09	17 296 550,79
1. Odsetki, w tym:	9	18 107 720,98	13 476 062,31
- dla jednostek powiązanych		1 880 250,12	6 659 600,56
2. Strata ze zbycia inwestycji		0,00	0,00
3. Aktualizacja wartości inwestycji		766 620,61	536 672,55
4. Inne	9	6 239 524,50	3 283 815,93
XII. Zysk (strata) na sprzedaży całości lub części udziałów jednostek podporządkowanych			
XIII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (IX+X-XI+/-XII)		62 333 595,53	34 843 291,53
XIV. Odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych		0,00	0,00
XV. Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w aktywach netto jednostki zależnej nad kosztem połączenia		0,00	0,00
XVI. Zysk (strata) brutto (XIII-XIV+XV)		62 333 595,53	34 843 291,53
XVII. Podatek dochodowy	11	2 893 309,48	-2 587 878,75
a) część bieżąca		4 773 239,00	249 848,00
b) część odroczone		-1 879 929,52	-2 837 726,75
XVIII. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)		0,00	0,00
XIX. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		59 440 286,05	37 431 170,28
XX. Działalność zaniechana		0,00	0,00
XXI. Zysk netto, w tym przypadający:		59 440 286,05	37 431 170,28
XXII. akcjonariuszom podmiotu dominującego		59 440 286,05	37 431 170,28
Zysk (strata) netto (zanualizowany)		59 440 286,05	37 431 170,28
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (udziałów)		486 470 000	481 500 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (udział) w zł		0,12	0,08

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Zysk (strata) netto	59 440 286,05	37 431 170,28
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		
Inne całkowite dochody netto nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych, w tym:		
Zyski (straty) aktuarialne	33 911,90	898 527,54
Podatek dochodowy od składników innych całkowitych dochodów ogółem	- 6 443,26	- 170 720,23
Razem inne całkowite dochody	27 468,64	727 807,31

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016

	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitał własny Razem
	PLN	PLN	PLN	PLN	PLN	PLN
Stan na 1 stycznia 2016r. (dane przekształcone)	4 815 000,00	373 983 585,47	214 890 926,80	1 573 282,60	54 307 906,54	649 570 701,41
Inne całkowite dochody					27 468,64	27 468,64
Zysk (strata) netto					59 440 286,05	59 440 286,05
Razem całkowite dochody	-	-	-	-	59 467 754,69	59 467 754,69
Nabycie spółki Elgór + Zamet sp z o.o.	49 700,00		10 509 975,70			10 559 675,70
Pokrycie straty kapitałem zapasowym			- 4 751 636,74		4 751 636,74	-
Rozliczenie podziału			- 19 532 765,14			- 19 532 765,14
Stan na 31 grudnia 2016r.	4 864 700,00	373 983 585,47	201 116 500,62	1 573 282,60	118 527 297,97	700 065 366,66

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2015 DO 31 GRUDNIA 2015 dane przekształcone

	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitał własny Razem
	PLN	PLN	PLN	PLN	PLN	PLN
Stan na 1 stycznia 2015r. (dane przekształcone)	4 815 000,00	373 983 585,47	52 095 029,37	1 573 282,60	180 627 498,88	613 094 396,32
Inne całkowite dochody					727 807,32	727 807,32
Zysk (strata) netto					37 431 128,28	37 431 128,28
Razem całkowite dochody	-	-	-	-	38 158 935,60	38 158 935,60
Przeniesienie zysku na kap. zapasowy			119 772 897,43		- 119 772 897,43	-
z połączenia spółek			43 023 000,00		- 44 705 630,51	- 1 682 630,51
Stan na 31 grudnia 2015 r.	4 815 000,00	373 983 585,47	214 890 926,80	1 573 282,60	54 307 906,54	649 570 701,41

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ SPORZĄDZONE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	NOTA	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
		PLN	PLN
A k t y w a			
I. Aktywa trwałe		665 788 057,86	701 250 033,94
1. Wartości niematerialne, w tym:	16	166 484 603,77	173 949 924,87
- wartość firmy		161 350 752,54	161 350 752,54
2. Rzeczowe aktywa trwałe:	17	302 114 593,22	336 426 068,96
2.1. Środki trwałe		296 666 525,95	328 630 876,62
2.2. Środki trwałe w budowie		5 448 067,27	7 795 192,34
3. Należności długoterminowe		16 957 228,89	4 247 610,65
3.1. Od jednostek powiązanych		2 864 583,33	-
3.2. Od pozostałych jednostek	23	14 092 645,56	4 247 610,65
4. Inwestycje długoterminowe		159 181 579,99	162 844 308,61
4.1. Nieruchomości	18	2 939 250,12	2 939 250,12
4.2. Wartości niematerialne		-	-
4.3. Długoterminowe aktywa finansowe	20	156 212 329,87	159 875 058,49
a) w jednostkach powiązanych		156 111 535,71	159 774 264,33
b) w pozostałych jednostkach		100 794,16	100 794,16
4.4. Inne inwestycje długoterminowe		30 000,00	30 000,00
5. Pozostałe aktywa długoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)		2 956 296,07	2 831 900,89
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	28	18 093 755,92	20 950 219,96
II. Aktywa obrotowe		812 309 559,72	449 174 228,22
1. Zapasy	21	123 347 033,03	148 098 122,71
2. Należności krótkoterminowe	24	424 874 904,44	282 308 147,68
2.1. Z tytułu leasingu finansowego	23	13 142 798,10	7 761 668,37
2.2. Z tytułu dostaw i usług		406 323 022,41	264 453 273,16
2.3. Z tytułu podatków, w tym:		2 398 605,04	4 016 788,00
2.3.1. Z tytułu bieżącego podatku dochodowego		403 161,00	3 470 862,00
2.4. Pozostałe należności		3 010 478,89	6 076 418,15
3. Krótkoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	-
3.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży dotyczące jednostek w ramach grupy		-	-
3.2. Krótkoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży dotyczące pozostałych jednostek		-	-
4. Krótkoterminowe aktywa przeznaczone do obrotu		-	-
5. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	24	13 529 554,44	7 306 425,63
5.1. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe dotyczące jednostek w ramach grupy		13 529 023,54	5 298 223,50
5.2. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe dotyczące pozostałych jednostek		530,90	2 008 202,13
6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		246 070 896,31	9 692 560,46
7. Pozostałe aktywa krótkoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)	24	2 758 132,63	1 768 971,74
8. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		1 729 038,87	-
8.1. Pochodzące z zakupów od jednostek w ramach grupy		-	-
8.2. Pochodzące z zakupów od pozostałych jednostek		1 729 038,87	-
A k t y w a r a z e m		1 478 097 617,58	1 150 424 262,16

P a s y w a	NOTA	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
I. Kapitał własny		700 065 366,66	649 570 701,41
1. Kapitał zakładowy	32	4 864 700,00	4 815 000,00
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)		-	-
3. Akcje (udziały) własne (wielkość ujemna)		-	-
4. Kapitał zapasowy		201 116 500,62	214 890 926,80
5. Kapitał z aktualizacji wyceny		1 573 282,60	1 573 282,60
6. Pozostałe kapitały rezerwowe		373 983 585,47	373 983 585,47
7. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek		-	-
8. Zyski zatrzymane	34	118 527 297,97	54 307 906,54
9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		-	-
A. Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego		700 065 366,66	649 570 701,41
B. Kapitały mniejszości			
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		778 032 250,92	500 853 560,75
1. Rezerwy na zobowiązania		49 363 608,03	53 110 697,47
1.1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	28	996 412,27	5 628 303,20
1.2. Rezerwa na świadczenia pracownicze	31	31 441 722,21	31 713 325,23
a) długoterminowa		18 639 951,54	20 914 880,88
b) krótkoterminowa		12 801 770,67	10 798 444,35
1.3. Pozostałe rezerwy	31	16 925 473,55	15 769 069,04
a) długoterminowe		5 804 403,41	5 018 476,55
b) krótkoterminowe		11 121 070,14	10 750 592,49
2. Zobowiązania długoterminowe		111 589 695,69	891 232,87
2.1. Kredyty i pożyczki		-	-
2.2. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu	29	405 203,65	207 151,81
2.3. Inne zobowiązania długoterminowe		111 184 492,04	684 081,06
3. Zobowiązania krótkoterminowe	30	595 079 507,94	424 332 779,44
3.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:		147 162 444,63	80 940 283,17
3.1.1. Z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych		34 667 908,23	7 740 324,56
3.1.2. Z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych		112 494 536,40	73 199 958,61
3.2. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		6 019 730,87	6 016 642,07
3.3. Zobowiązania z tytułu podatków, w tym:		45 049 693,72	13 226 156,60
3.3.1. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 671,00	263 489,72
3.4. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	29	428 082,74	144 101,62
3.5. Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	25	298 254 014,82	315 956 842,59
3.6. Inne	30	98 165 541,16	8 048 753,39
4. Pozostałe zobowiązania (rozliczenia międzyokresowe)	30	21 999 439,26	22 518 850,97
III. Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi klasyfikowane jako przeznaczone do zbycia		-	-
P a s y w a r a z e m		1 478 097 617,58	1 150 424 262,16

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 DO 31 GRUDNIA 2016

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	NOTA	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015
		PLN	PLN
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia			Dane przekształcone
I. Zysk (strata) brutto (z rachunku zysków i strat)		62 333 595,53	34 843 291,53
II. Korekty razem		172 268 199,44	99 854 332,59
1. Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w aktywach netto jednostki zależnej nad kosztem połączenia			
2. Amortyzacja		120 595 517,03	137 707 527,90
w tym odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych lub ujemnej wartości firmy jednostek podporządkowanych			
3. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		852 224,71	- 457 365,18
4. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	-	1 164 167,77	- 1 213 127,32
5. (Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		1 022 249,87	- 668 262,29
6. Zmiana stanu rezerw		1 738 872,00	- 12 938 404,47
7. Zmiana stanu zapasów		24 442 159,01	13 179 393,55
8. Zmiana stanu należności		-173 841 421,96	- 5 812 482,00
9. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów		197 190 590,33	- 33 528 032,80
10. Podatek dochodowy zapłacony		3 065 144,00	5 605 395,00
11. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-	1 632 967,78	- 2 020 683,80
12. Inne korekty			374,00
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)		234 601 794,97	134 697 624,12
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		10 429 246,11	11 867 713,06
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		2 486 916,86	2 387 997,95
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne			
3. Z aktywów finansowych, w tym:		7 942 329,25	9 479 715,11
a) w jednostkach powiązanych		7 942 329,25	9 251 994,47
- zbycie aktywów finansowych		231 312,58	
- dywidendy i udziały w zyskach		1 422 869,63	417 611,25
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych		6 219 156,26	8 780 627,73
- odsetki		68 990,78	53 755,49
- inne wpływy z aktywów finansowych			
b) w pozostałych jednostkach		-	227 720,64
- zbycie aktywów finansowych			
- dywidendy i udziały w zyskach			
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych		-	227 720,64
- odsetki			
- inne wpływy z aktywów finansowych			
4. Inne wpływy inwestycyjne			

II. Wydatki	97 912 452,81		239 267 865,03
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	84 269 685,41		73 351 039,34
2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne			
3. Na aktywa finansowe, w tym:	13 642 767,40		165 916 825,69
a) w jednostkach powiązanych	13 642 767,40		163 916 825,69
- nabycie aktywów finansowych			144 756 434,76
- udzielone pożyczki długoterminowe i krótkoterminowe			
b) w pozostałych jednostkach	13 642 767,40		19 160 390,93
- nabycie aktywów finansowych	-		2 000 000,00
- udzielone pożyczki długoterminowe i krótkoterminowe	-		2 000 000,00
4. Dywidendy i inne udziały w zyskach wypłacone mniejszości			
5. Inne wydatki inwestycyjne			
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-	87 483 206,70	- 227 400 151,97
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	426 469 220,86		136 393 666,42
1. Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału			
2. Kredyty i pożyczki, w tym:	321 089 014,01		136 393 666,42
pożyczki zaciągnięte od jednostek powiązanych	188 789 992,04		48 799 270,00
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych	105 380 206,85		
4. Inne wpływy finansowe			
II. Wydatki	337 209 473,28		91 004 048,18
1. Nabycie akcji (udziałów) własnych			
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli			
3. Inne, niż wpłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku			
4. Spłaty kredytów i pożyczek, w tym:	325 381 503,11		65 426 826,22
spłata pożyczek zaciągniętych od jednostek powiązanych	273 332 221,79		7 191 942,68
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych			
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych			
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	42 092,65		14 290 329,46
8. Odsetki, w tym:	11 089 662,41		11 286 892,50
odsetki zapłacone jednostkom powiązanym	2 478 232,86		6 175 288,78
9. Inne wydatki finansowe	696 215,11		
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	89 259 747,58		45 389 618,24
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	236 378 335,85	-	47 312 909,61
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	236 378 335,85	-	47 312 909,61
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych			
F. Środki pieniężne na początek okresu	9 692 560,46		57 005 470,07
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D)	246 070 896,31		9 692 560,46

Sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane przez Zarząd Spółki dnia 28 kwietnia 2017 roku oraz podpisane w imieniu Zarządu przez:

Mirosław Bendzera - Prezes Zarządu

Beata Zawiszowska - Wiceprezes Zarządu

Zbigniew Fryzowicz - Wiceprezes Zarządu

Zdzisław Szypuła - Wiceprezes Zarządu

Dawid Gruszczyk - Wiceprezes Zarządu

Katowice, dnia 28 kwietnia 2017 roku

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016

1. INFORMACJE OGÓLNE

I. Dane Spółki:

Nazwa: FAMUR SA

Siedziba: : Katowice , ul. Armii Krajowej 51

Podstawowy przedmiot działalności:

- produkcja maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa (PKD 29.52 A)
- leasing finansowy (PKD 65.21 Z)
- pozostałe formy udzielania kredytów, w zakresie pożyczek pieniężnych poza systemem bankowym (PKD 65.22 Z)
- pozostałe pośrednictwo finansowe, gdzie indziej nie sklasyfikowane (PKD 65.23Z)
- zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek (PKD 70.11.Z)
- kupno i sprzedaż nieruchomości na rachunek własny (PKD 70.12. Z)
- wynajem nieruchomości na rachunek własny (PKD 70.20. Z)
- wynajem samochodów osobowych (PKD 71.10. Z)
- wynajem pozostałych środków transportu lądowego (PKD 71.21. Z)
- wynajem pozostałych maszyn i urządzeń (PKD 71.34. Z)
- sprzedaż hurtowa odpadów i złomu (PKD 51.57. Z)
- pozostała sprzedaż hurtowa nie wyspecjalizowana (PKD 51.70. B)
- działalność rachunkowa księgowa, doradztwo podatkowe (PKD 69.20.Z)

Organ prowadzący rejestr: Sąd Rejonowy w Katowicach – Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000048716

II. Czas trwania Jednostki:

Nieograniczony.

III. Okres objęty sprawozdaniem finansowym: 01.01.2016 –31.12.2016.

1. Skład organów Jednostki według stanu na dzień 31.12.2016 r.:

Zarząd:

Na dzień 31.12.2016 r. w skład Zarządu wchodził:

Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes Zarządu
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Skład RN na dzień 31.12.2016 r.

Tomasz Domogała	Przewodniczący RN
Czesław Kisiel	Wiceprzewodniczący RN
Wojciech Gelner	Członek RN
Bogusław Galewski	Członek RN
Karolina Blacha – Cieślík	Członek RN

2. Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

Na dzień 31.12.2015r. w skład Zarządu Spółki wchodził:

Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Henryk Sok	Wiceprezes Zarządu
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes Zarządu

W dniu 30 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza FAMUR S.A. podjęła uchwałę o powołaniu do Zarządu z dniem 1 stycznia 2016 roku Pana Dawida Gruszczyka, powierzając mu funkcję Wiceprezesa Zarządu.

W dniu 1 marca 2016 roku Pan Henryk Sok złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ze skutkiem na dzień 1 marca 2016 roku

3. Zmiany w Radzie Nadzorczej Spółki

Na dzień 31.12.2015r. w skład Rady Nadzorczej wchodził:

Tomasz Domogala	Przewodniczący RN
Czesław Kisiel	Wiceprzewodniczący RN
Jacek Osowski	Członek RN
Wojciech Gelner	Członek RN
Bogusław Galewski	Sekretarz RN

W dniu 17 czerwca 2016 r. Pan Jacek Osowski złożył rezygnację z pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej FAMUR S.A. ze skutkiem na dzień 23 czerwca 2016 r.

W związku z rezygnacją Pana Jacka Osowskiego, w dniu 24 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy FAMUR S.A. powołało na wspólną kadencję w Radzie Nadzorczej Panią Karolinę Blacha – Cieślak.

IV. Roczne sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości - nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności.

V. Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31.12.2016 roku zgodnie z zasadami zawartymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości w kształcie zatwierdzonym przez UE. Sprawozdanie z sytuacji finansowej wraz z notami sporządzono na dzień 31.12.2016 roku, analogicznie okres porównawczy na dzień 31.12.2015. Rachunek Zysków i Strat, Sprawozdanie z całkowitych dochodów, Sprawozdanie ze Zmian w Kapitale Własnym, Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych zostały sporządzone za okres od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku, analogicznie za okres porównawczy od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku. Sprawozdanie sporządzono w złotych.

VI. Organem zatwierdzającym roczne sprawozdanie spółki FAMUR S.A. zgodnie ze statutem jest Walne Zgromadzenie.

VII. Zarząd podpisuje i składa sprawozdanie finansowe Jednostki razem z opinią i raportem biegłego rewidenta do Rady Nadzorczej celem oceny.

VIII. Dniem zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji jest dzień zatwierdzenia go przez kierownictwo jednostki w celu przedłożenia członkom Rady Nadzorczej. Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji możliwe jest jeszcze wniesienie korekt do sprawozdania finansowego.

IX. Rada Nadzorcza dokonuje oceny sprawozdania finansowego Jednostki i sporządza opisowe sprawozdanie z oceny Walnemu Zgromadzeniu.

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

Nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej obowiązujące od 1 stycznia 2016 roku oraz interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie weszły jeszcze w życie

- MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 *Leasing* (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 4 *Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano 12 września 2016 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych* (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Zmiany do MSR 7 *Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji* (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 *Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji* (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – Zmiany do MSSF 12 oraz MSSF 1 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej i zaliczki* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 40: *Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej* (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami Standard został opublikowany 28 maja 2014 roku i będzie obowiązywać dla okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2018 lub później. Standard został przyjęty przez Unię Europejską 22 września 2016 roku. MSSF 15 wprowadza model 5 kroków do rozpoznawania przychodów z tytułu umów z klientami. Według standardu, przychody są rozpoznawane w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, do którego spółka oczekuje, że jest uprawniona, w zamian za przekazanie klientowi towarów lub usług. Nowy standard zastąpi wszystkie obecne wymagania dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. W odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później, wymagane jest zastosowanie pełnego podejścia retrospektywnego lub zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego. Wcześniejsze zastosowanie standardu jest dozwolone.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia powyższych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

Oszacowania i osądy

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga przyjęcia pewnych założeń oraz dokonania szacunków i osądów, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Założenia i szacunki wynikają z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań odnośnie do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne. Oszacowania i osądy podlegają regularnej ocenie.

Oszacowania w spółce wpłynęły na następujące obszary sprawozdania finansowego: kontrakty długoterminowe, rezerwy, należności, odpisy dotyczące zapasów, rzeczowego majątku trwałego, wartości firmy, inwestycji i pozostałych aktywów.

Szacunki i rezerwy tworzone są wg najlepszej wiedzy, na podstawie danych historycznych. W przypadku kiedy nie można dokonać wiarygodnego szacunku rezerwy nie są tworzone. Spółka ujmuje rezerwy na podstawie zdarzeń przeszłych oraz gdy realizacja obowiązku spowoduje wypływ środków lub korzyści ekonomicznych. Rezerwy ujmowane są gdy prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia jest większe niż to, że do niego nie dojdzie.

W przypadku tworzenia rezerw pracowniczych stosuje się metody aktuarialne. Pierwszym z parametrów są założenia dotyczące mobilności zatrudnionych pracowników. Zastosowano współczynniki w wysokości 13%.

Ponadto w kalkulacjach przyjęto następujące założenia:

- ze względu na długi horyzont czasowy rozpatrywanych zobowiązań, założono realną stopę zwrotu z inwestycji na poziomie 3,0 % rocznie,
- prawdopodobieństwa zgonu oparto na wskaźnikach umieralności opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny,
- ze względu na brak wyczerpujących historycznych danych dotyczących nabywania prawa do renty inwalidzkiej prawdopodobieństwa inwalidztwa oparto na statystykach dotyczących orzekania grup inwalidzkich przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (dla wypadków przy pracy przyjęto 50% powyższych tablic),
- stopa wzrostu płac została przyjęta na poziomie 0 %,
- obliczenia zostały dokonane w złotych polskich.

Kontrakty długoterminowe ujmowane są gdy można wiarygodnie oszacować wynik umowy budowlanej, przychody i koszty są ujmowane poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji działań na koniec okresu sprawozdawczego, mierzonego w oparciu o proporcję poniesionych kosztów z tytułu prac wykonanych do tej pory w stosunku do szacowanych całkowitych kosztów kontraktu, chyba że taka metodologia nie będzie reprezentatywnie przedstawiała stopień zaawansowania prac.

Kiedy nie można wiarygodnie oszacować wyniku na umowie o usługę budowlaną, przychody z tytułu umowy są ujmowane do wysokości poniesionych kosztów umowy oraz jeżeli jest prawdopodobne uzyskanie tych przychodów. Koszty umowy ujmuje się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione. Gdy jest prawdopodobne, że łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się natychmiastowo w koszty.

Sposób tworzenia szacunków dotyczących należności szczegółowo został zaprezentowany w punkcie 28, natomiast sposób wyceny zapasów opisany jest w punkcie 22.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

1) Oświadczenie o zgodności

Niniejsze SF zostało sporządzone na dzień 31.12.2016 roku zgodnie z zasadami zawartymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości zatwierdzonych przez UE.

2) Połączenie spółek

W dniu 17 grudnia 2015 roku Zarząd Famur S.A. postanowił podjąć działania mające na celu przeprowadzenie połączenia FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach (jako spółki przejmującej) z FAMUR BRAND sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (jako spółki przejmowanej). W dniu 17 grudnia 2015 roku został podany do publicznej wiadomości plan połączenia Emitenta ze spółką zależną. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. w dniu 7 marca 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie połączenia obu spółek. W dniu 1 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach dokonał zarejestrowania połączenia FAMUR S.A. (jako spółka przejmująca) ze spółką FAMUR Brand sp. z o.o. (jako spółka przejmowana). Połączenie spółek nastąpiło na podstawie art. 492 §1 pkt. 1 Kodeksu spółek handlowych, tj. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej – Famur Brand sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach - na spółkę przejmującą - FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach.

W dniu 30 grudnia 2015 r. nastąpiło podpisanie przez FAMUR S.A. ze wspólnikami Elgór + Zamet sp. z o.o. z siedzibą w Piekarach Śląskich umowy inwestycyjnej dotyczącej planowanego połączenia Emitenta z Elgór + Zamet sp. z o.o. W dniu 30 grudnia 2015 r. Zarząd FAMUR S.A. postanowił podjąć decyzję o zamiarze połączenia Emitenta ze spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. Kontrola nad Spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. została objęta przez FAMUR S.A. z dniem 1 stycznia 2016 r. W dniu 15 stycznia 2016 r. Zarząd Famur S.A. podjął decyzję o przyjęciu planu połączenia Emitenta ze spółką Elgór + Zamet Sp. z o.o. oraz podał do publicznej wiadomości uzgodniony i podpisany przez obie Spółki plan połączenia. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. w dniu 20 maja 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie połączenia Emitenta ze spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. W dniu 1 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach dokonał zarejestrowania połączenia FAMUR S.A. (spółka przejmująca) ze spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie spółek nastąpiło na podstawie art. 492 §1 pkt. 1 Kodeksu spółek handlowych, tj. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej – Elgór + Zamet sp. z o.o. z siedzibą w Piekarach Śląskich - na spółkę przejmującą - FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach, za akcje która spółka przejmująca wyda wspólnikom spółki przejmowanej.

Aktywa netto według wartości godziwej spółki przejmowanej na moment objęcia kontroli przez spółkę przejmującą wynosiły 14 873 TPLN. Aktywa trwale stanowiły 9 472 TPLN a aktywa obrotowe 13 117 TPLN. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania spółki przejmowanej wynosiły 7 716 TPLN.

3) Podział spółek

W dniu 30 kwietnia 2015 r. Zarząd FAMUR S.A. podjął decyzję o zamiarze podziału FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach poprzez wydzielenie oraz podał do publicznej wiadomości plan podziału Emitenta ze spółką FAMUR PEMUG sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (jako spółką przejmującą). Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. w dniu 30 października 2015 roku podjęło uchwałę w sprawie podziału Emitenta przez wydzielenie. W dniu 12 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy Katowice Wschód w Katowicach dokonał zarejestrowania podziału Emitenta.

Podział Emitenta nastąpił na podstawie art. 529 § 1 pkt. 4 ksh, przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej, w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ kc, jaką stanowi oddział działający pod nazwą: FAMUR Spółka Akcyjna Infrastruktura Kopalni oddział w Katowicach do istniejącej spółki – FAMUR PEMUG sp. z o.o. jako spółki przejmującej (podział przez wydzielenie), w zamian na udziały w podwyższonym kapitale spółki przejmującej, które zostały objęte przez spółkę zależną od Emitenta tj. Famur Finance sp. z o.o. (dawniej: Famur Finance POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE SPÓŁKA AKCYJNA S.K.A.).

4) Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych.

5) Leasing

Jednostka jest stroną umów leasingowych, na mocy których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe przez uzgodniony okres. Spółka oddaje środki do używania zarówno w leasing finansowy jak i operacyjny. Klasyfikacji leasingu dokonuje

się na dzień rozpoczęcia leasingu. Jeżeli w jakimkolwiek momencie leasingobiorca i leasingodawca postanawiają zmienić warunki umowy leasingowej, z wyjątkiem jej odnowienia, w sposób który prowadziłby do zmiany jej kwalifikacji, jak gdyby tak zmienione warunki obowiązywały od dnia rozpoczęcia leasingu, to zmienioną umowę uznaje się za nową umowę przez okres jej obowiązywania. Jednakże zmiany oszacowań (np. zmiany szacowanego okresu ekonomicznego) lub zmiany okoliczności (np. niedopełnienie warunków umowy leasingowej przez leasingobiorcę) nie upoważniają do zmiany klasyfikacji umowy leasingowej dla celów rachunkowych.

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem na leasingobiorcę.

Jednostka zalicza umowę najmu, dzierżawy do umowy leasingu finansowego, jeśli umowa spełnia razem lub osobno między innymi niżej wymienione warunki:

- leasingobiorca może wypowiedzieć umowę leasingową, straty leasingodawcy z tytułu tego wypowiedzenia ponosi leasingobiorca,
- leasingobiorca ma możliwość kontynuowania leasingu przez dodatkowy okres za opłatą, która jest znacznie niższa od opłat obowiązujących na rynku,
- aktywa (w tym kombajny) mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich korzystać bez dokonywania większych modyfikacji,
- wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle, ile wynosi łączna wartość godziwa przedmiotu leasingu.

Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

a) Jednostka jako leasingodawca

W przypadku podejmowania decyzji na temat klasyfikacji umów dotyczących maszyn urządzeń górniczych głównym kryterium jakie Spółka powinna brać pod uwagę jest długość okresu trwania leasingu oraz warunek przeniesienia własności przedmiotu leasingu na korzystającego po okresie trwania umowy. Jeżeli własność przedmiotu umowy jest przenoszona na korzystającego po okresie trwania leasingu, to Spółka traktuje umowę jako umowę leasingu finansowego. Jeżeli własność przedmiotu umowy nie jest przenoszona na korzystającego, istnieje przesłanka do zakwalifikowania umowy jako leasingu operacyjnego (dzierżawa).

Spółka jako leasingodawca ujmuje aktywa oddane w leasing finansowy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i prezentuje jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto (MSR 17 § 36). Należne opłaty leasingowe Spółka traktuje jako spłaty należności głównej i przychody finansowe, które są dla Spółki zwrotem zainwestowanych środków i wynagrodzeniem za usługi. Spółka ujmuje przychody finansowe w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji leasingowej netto w ramach leasingu finansowego. Spółka przychody finansowe przyporządkowuje przez okres leasingu w sposób racjonalny i systematyczny.

Będąc producentem wyleasingowanych składników majątku oraz kwalifikując bilansowo i podatkowo umowę jako leasing finansowy spółka rozpoznaje umowę jako leasing w momencie rozpoczęcia okresu leasingu jako przychody ze zwykłej sprzedaży, które stanowią dla spółki będącej producentem wartość godziwą składnika aktywów oddanego w leasing lub, jeżeli jego kwota jest niższa od wartości godziwej, wartość bieżącą minimalnych opłat leasingowych przypadających leasingodawcy, ustalonych według rynkowej stopy procentowej. Za koszt własny sprzedaży ujęty w momencie rozpoczęcia okresu leasingu uważa się cenę nabycia (tkw) przedmiotu leasingu (parg.44 MSR 17).

W przypadku sprzedaży wierzytelności z tyt. leasingu instytucji finansowej – nabywca płaci część kapitałową, natomiast część odsetkową spółka rozlicza w przychodach raty odsetkowe wynikające z umowy leasingowej z upływem terminu płatności, natomiast w koszty zalicza dyskonto banku (określone w umowie) proporcjonalnie do rozpoznanych przychodów. Różnica pomiędzy miesięczną ratą czynszu odsetkowego określoną w umowie leasingowej a miesięczną ratą dyskonta należnego Bankowi z tytułu umowy wykupu wierzytelności będzie stanowiła dochód spółki.

Na koniec każdego kwartału spółka uzyska potwierdzenie z banku o stanie wierzytelności wobec Leasingobiorcy – ustalenie prawidłowego zobowiązania warunkowego.

b) Jednostka jako leasingobiorca

Na dzień rozpoczęcia leasingu, Spółka jako leasingobiorca ujmuje leasing finansowy w bilansie jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości godziwej przedmiotu leasingu ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu lub w kwotach równych wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonych na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej.

Powstałe z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego z rozróżnieniem na zobowiązania krótko i długoterminowe.

Oplaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązań z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej okresowej stopy procentowej od pozostałego do spłaty salda zobowiązania. Koszty finansowe dotyczące danego okresu są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami stosowanymi dla amortyzacji własnych środków trwałych.

Środki trwale objęte umową, która w oparciu o przepisy MSR 17 nie spełnia warunków leasingu finansowego Spółka kwalifikuje jako leasing operacyjny i ujmuje będąc:

- Wyzierzawiającym - jako rzeczowe aktywa trwale i dokonuje odpisów amortyzacyjnych. Spółka rozpoznaje przychody z tytułu umowy leasingu operacyjnego (dzierżawy) w wysokości naliczonych opłat leasingowych równomiernie w okresie trwania umowy.
- Dzierżawcą - wyłącznie naliczone i zapłacone z tego tytułu opłaty leasingowe przez okres leasingu. Bieżąca opłata leasingowa jest ujmowana w pozycji zobowiązań oraz kosztów. W momencie zapłaty zobowiązanie zostaje rozliczone. Spółka ujmuje w bilansie wyłącznie zobowiązania odnoszące się do bieżącej należnej opłaty leasingowej.

6) Waluty obce

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym Jednostki są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa Spółka (w „walucie funkcjonalnej”). Sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych, które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną Jednostki.

b) Transakcje i salda

Stosownie do § 22 MSR 21 dniem zawarcia transakcji jest dzień, w którym transakcja po raz pierwszy spełnia warunki ujęcia jej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Zgodnie z MSR 21 § 21 transakcję w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji. Transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności – według kursu zakupu stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Spółka,
- w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań – według kursu sprzedaży stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Spółka,

Na każdy dzień bilansowy

- przeliczenia pozycji pieniężnych to jest: należności, zobowiązań, środków pieniężnych wyrażonych w walutach obcych, środków o charakterze depozytu przy zastosowaniu kursu natychmiastowej wymiany lub stosując uproszczenie, kursu średniego ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski.
- pozycje niepieniężne wyceniane wg kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

7) Świadczenia pracownicze

Koszty świadczeń pracowniczych Spółka ujmuje w okresie, w którym uprawnienie do danego świadczenia jest wypłacane lub należne.

W spółce definicję świadczeń pracowniczych spełniają:

- wynagrodzenie za pracę wraz z obowiązkowymi narzutami,
- wynagrodzenia za urlopy,
- płatne zwolnienia chorobowe,
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy,
- nagrody z tytułu jubileuszu pracy,
- odprawy emerytalne,
- odprawy rentowe,
- rezerwy na węgiel i ekwiwalent węglowy dla pracowników i emerytów.

Wynagrodzenia za pracę z narzutami Jednostka uznaje za koszt okresu, w którym pracownik świadczy wynagradzaną pracę.

Urlopy wypoczynkowe stanowią krótkoterminową płatną nieobecność ujmowaną z chwilą wystąpienia nieobecności.

Płatne zwolnienia chorobowe Jednostka zalicza do niekumulowanych płatnych nieobecności. Koszty tego rodzaju Jednostka ujmuje z chwilą wystąpienia nieobecności.

Odprawy emerytalne, odprawy rentowe i nagrody jubileuszowe – Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne i rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy m.in. od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Zgodnie z MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Koszty odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych Spółka ujmuje w okresie, w którym uprawnienie do danego świadczenia jest wypłacane lub należne.

8) Metody wyceny

Jednostka na dzień bilansowy dokonuje wyceny świadczeń pracowniczych / nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, odpraw rentowych / metodami aktuarialnymi.

Parametrami, które mają istotny wpływ na wysokość wartości obecnej zobowiązań są:

- stopa mobilności (rotacja) pracowników
- stopa procentowa
- stopa wzrostu płac

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Spółka rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu, na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia),
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

9) Ujmowanie przychodów

Z przychodem ze sprzedaży mamy do czynienia gdy zostały spełnione następujące warunki:

- Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr,
- Spółka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje się nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione i te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Momentem sprzedaży jest:

- w przypadku usługi – jej wykonanie i odbiór,
- w przypadku wyrobu gotowego, towaru, materiału, ich przekazanie do odbiorcy.

Jeżeli rodzi się niepewność dotycząca ściągłości należnej kwoty już zaliczonej do przychodów, wówczas nieściągalną kwotę lub kwotę w odniesieniu, do której odzyskanie przestało być prawdopodobne, ujmuje się jako koszty, a nie jako korektę pierwotnie ujętej kwoty przychodów.

a) Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, usług i materiałów

Zaprezentowane w rachunku zysków i strat przychody ze sprzedaży wykazano w oparciu o zaliczone do odpowiednich okresów sprawozdawczych wielkości sprzedaży ustalonej na podstawie wystawionych faktur lub umów z kontrahentami, a w przypadku kontraktów długoterminowych według stopnia zaawansowania umów. Sprzedaż wykazano w wartości netto, to jest po potrąceniu podatku od towarów i usług, rabatów i innych podatków związanych ze sprzedażą.

b) Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się, gdy jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne.

c) Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy lub udziałowców do otrzymania płatności.

d) Przychody z tytułu leasingu

Przychody z tytułu leasingu ujmuje się co miesiąc w trakcie trwania umowy dzierżawy.

10) Kontrakty długoterminowe

Umowa o usługę budowlaną to umowa, której przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym, technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania.

Jednostka ujmuje przychody i koszty związane z umową o budowę, jeżeli:

- wynik umowy można wiarygodnie oszacować,
- cykl realizacji umowy rozpoczyna się i kończy w innym okresie sprawozdawczym

Stan zaawansowania realizacji umowy mierzony jest jako proporcja kosztów umowy poniesionych z tytułu prac wykonanych do dnia bilansowego w stosunku do szacowanych kosztów łącznych. Przychody z umowy o usługę budowlaną ujmowane są w rachunku zysków i strat na koniec okresu sprawozdawczego, proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy.

Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy przychody ujmuje się tylko do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania oraz koszty umowy ujmuje się jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

Przewidywaną stratę z tytułu realizacji umowy o usługę budowlaną Spółka ujmuje bezzwłocznie jako koszt.

11) Ujmowanie kosztów

➤ Koszt wytworzenia sprzedanych produktów

Koszty te obejmują koszt wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, czyli wszystkie koszty związane z podstawową działalnością Jednostki z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów finansowych. Koszty zawierają podatek VAT tylko w tej części, w której zgodnie z obowiązującymi przepisami podatek ten nie podlega odliczeniu. Są ujęte w odpowiednich okresach sprawozdawczych, których dotyczą, niezależnie od daty otrzymania bądź dokonania płatności.

Jednostka prowadzi ewidencję kosztów w działalności podstawowej w układzie funkcjonalnym (kalkulacyjnym), w którym rozwinięte symbole poszczególnych kont pozwalają na wyodrębnienie układu rodzajowego tych kosztów.

12) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują ogół przychodów i kosztów nie związanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością operacyjną, a wywierających wpływ na wynik finansowy (np.: odszkodowania, reklamacje, naprawy gwarancyjne).

13) Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe stanowią wynik operacji finansowych. Przychody i koszty finansowe obejmują m. in. odsetki od kredytów i pożyczek, różnice kursowe, prowizje itp.

14) Koszty odsetek

Zgodnie z MSR 23:

- koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem kosztów aktywowanych,
- koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów.

W zakresie, w jakim środki pożyczane są specjalnie w celu pozyskania dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, którą można aktywować jako część tego składnika aktywów, ustala się jako różnicę między rzeczywistymi kosztami finansowania zewnętrznego poniesionymi z tytułu danej pożyczki lub kredytu w danym okresie, a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego jako części ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dostosowywanego składnika aktywów rozpoczyna się, gdy:

- ponoszone są nakłady na ten składnik aktywów,
- ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego oraz
- działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do jego zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są w toku.

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego zawiesza się w przypadku przerwania na dłuższy czas aktywnego prowadzenia działalności inwestycyjnej. Poza tym aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego zaprzestaje się wówczas, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są zakończone.

15) Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

a) Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Bieżący podatek za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

b) Podatek dochodowy odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Pozycje te są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

➤ Rezerwa na podatek odroczony

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa z podatku odroczonego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy,
- początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz w czasie wystąpienia transakcji nie ma wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową).

➤ Aktywa z tytułu podatku dochodowego

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych ujmuje się aktywa z tytułu podatku odroczonego. Aktywa te są ujmowane w wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji, które nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które wg przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym. Zestawienie utworzonych rezerw i aktywów z tytułu podatku dochodowego zaprezentowano w notce 28 Aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego wyceniono stosując stawkę podatkową w wysokości 19%.

c) Inne podatki

Przychody i koszty są pomniejszone o wartość podatku od towarów i usług.

16) Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe, które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Dla każdego nowego przyjmowanego na stan środka trwałego służby techniczne mają obowiązek, jeśli jest to możliwe, wydzielić istotną część składową, określić sposób amortyzacji.

Cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się jako składnik aktywów, tylko wtedy gdy :

- a) istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów oraz
- b) cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez Spółkę można ocenić w wiarygodny sposób.

Spółka nie zwiększa wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych o koszty bieżącego utrzymania tych aktywów. Koszty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Na koszty bieżącego utrzymania składają się koszty robocizny i koszty zużycia materiałów i mogą obejmować koszty niewielkich części zamiennych.

Wartość początkowa środków trwałych podlega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie i modernizację w przypadku gdy nakłady stanowią odrębny komponent.

Spółka wycenia środki trwałe na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i wytworzeniem oraz dostosowaniem składnika majątku do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego użytkowania.

Na dzień przejścia na MSSF Jednostka dokonała wyceny środków trwałych według wartości rynkowej określonej przez rzeczoznawców.

Do rzeczowych aktywów trwałych Spółka zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie Spółki, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych nie podlegających amortyzacji, tak jak w przypadku gruntów.

Maszyny i urządzenia przeznaczone do produkcji amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu następujących stawek:

GRUPA	Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
0	grunty i prawo wieczystego użytkowania	-
I	budynki i lokale	1,23 – 33,33%
II	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2,00 – 66,67%
III	kotły i maszyny energetyczne	4,55 – 100%
IV	maszyny i urządzenia ogólne	2,00 – 100%
V	maszyny i urządzenia specjalne	2,40 – 100%
VI	urządzenia techniczne	2,75 – 100%
VII	środki transportu	4,00 – 100%
VIII	narzędzia, przyrządy, wyposażenie	3,00 – 100%

Amortyzację składnika rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się w miesiącu następującym po miesiącu, w którym jest on dostępny do użytkowania, po dostosowaniu składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. W przypadku gdy cena nabycia bądź koszt wytworzenia części składowej środka trwałego jest istotna w stosunku do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia całego środka trwałego, część tą (bądź części) amortyzuje się osobno. Okres ich użytkowania i metoda amortyzacji mogą być takie same jak pozostałych istotnych części tego samego środka trwałego. W celu ustalenia odpisu amortyzacyjnego części takie mogą być grupowane.

Jednostka przy określeniu wartości danego składnika aktywów podlegającej amortyzacji nie uwzględnia wartości końcowej. Wartość końcowa maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji zgodnie z opinią służb technicznych jest nieznacząca i w związku z tym nieistotna z punktu widzenia obliczania wartości podlegającej amortyzacji.

Środki trwale w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia zwiększany jest o opłaty oraz o koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami określonymi w zasadach rachunkowości.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności, o ile nie występują ograniczenia czasem trwania umów, odpowiednio jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży, a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe, w których można wydzielić istotne części składowe - amortyzacji dokonuje się osobno dla każdej wydzielonej części składowej.

Rzeczowe aktywa trwałe, dla których wydzielenie istotnych części składowych jest niemożliwe biorąc pod uwagę ich złożoność jako podstawę dokonywania odpisów amortyzacyjnych Jednostka przyjęła ekonomiczny okres ich użytkowania.

Okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego określają służby techniczne Spółki na podstawie posiadanego doświadczenia i informacji z rynku.

Składniki aktywów – również kombajny powracające z dzierżawy, które nie utraciły swojej przydatności ekonomicznej oraz zostały poddane procesowi remontu i konserwacji w celu ponownego oddania do dzierżawy, podlegają dalszej amortyzacji, jeśli nie wystąpiły żadne z przesłanek określonych w MSR 16 § 55, a mianowicie:

- zostały przeznaczone do sprzedaży (lub włączone do grupy aktywów przeznaczonych do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5,
- zostały postawione w stan likwidacji,
- lub zostały całkowicie zamortyzowane.

17) Kombajny

Jednostka amortyzuje wszystkie kombajny, które nie spełniają kryteriów przekształcenia na leasing finansowy. Odpisy amortyzacyjne za każdy okres są ujmowane jako koszt danego okresu. Wartość końcowa kombajnów ze względu na to, że pracują w warunkach ekstremalnych jest trudna do określenia.

Kombajny powracające z dzierżawy

Jednostka dokonuje wstępnej wyceny kombajnów powracających po umownym okresie, które zostały przekształcone na podstawie zasad zawartych w MSR 17.

Podstawą wstępnej wyceny – jest wartość netto ustalana na podstawie ekonomicznego okresu użytkowania kombajnu. Dodatkowej weryfikacji wartości bilansowej / godziwej / dokonują służby techniczne spółki, które do właściwej wyceny wykorzystują całą wiedzę na

temat wycenianego kombajnu / min. warunki pracy w kopalni, sposób obsługi, czas trwania umowy, możliwość ponownego wykorzystania kombajnu do dzierżawy.

18) Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub / i utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach tylko wtedy, gdy:

- uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz
- można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia

Wartość godziwą gruntów oraz budynków ustala się zazwyczaj na podstawie wyceny opartej na ewidencji transakcji rynkowych, dokonywanej zwyczajowo przez profesjonalnych rzeczoznawców. Wartość godziwą maszyn i urządzeń stanowi zazwyczaj ich wartość rynkowa ustalona na podstawie wyceny rzeczoznawców.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne wyceniane są zgodnie z wymogami MSR 16 określonymi dla modelu opartego na godziwej tj. wykazuje się w wartości godziwej pomniejszonej o kwotę późniejszego umorzenia i późniejszych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości narastająco.. Przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się wówczas , gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania – par. 57 MSR 40.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się z ksiąg w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści wynikających z jej zbycia.

Zyski lub straty wynikające z wycofania z użytkowania lub zbycia nieruchomości inwestycyjnej ustala się jako różnicę między przychodami netto ze zbycia a wartością bilansową danego składnika aktywów oraz ujmuje w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano likwidacji lub sprzedaży.

19) Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych Jednostka ujmuje tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że Jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne podlegają amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych. Wartości niematerialne amortyzuje się metodą liniową przy zastosowaniu następujących stawek:

Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
oprogramowanie komputerowe	50%
koszty prac rozwojowych	33,33-100%
pozostałe	12,5 – 50%

Jednostka nie zalicza do wartości niematerialnych i nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych od składników, których wartość początkowa nie przekracza 3,5 tys. zł. Wydatki na ich nabycie Jednostka całkowicie odnosi w koszty w miesiącu oddania ich do użytkowania.

a) Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie – Koszty badań i prac rozwojowych

Koszty prac badawczych nie podlegają aktywowaniu i są prezentowane w rachunku zysków i strat jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty prac rozwojowych są kapitalizowane wyłącznie w sytuacji, gdy:

- realizowany jest ściśle określony projekt (np. oprogramowanie lub nowe procedury);
- prawdopodobne jest, że składnik aktywów przyniesie przyszłe korzyści ekonomiczne;
- koszty związane z projektem mogą być wiarygodnie oszacowane.

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych Jednostki, wytworzonych we własnym zakresie, obejmuje wszystkie nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Jako składnika wartości niematerialnych Jednostka zgodnie z postanowieniami MSR 38 nie ujmuje:

- wartości firmy wytworzonej przez Spółkę we własnym zakresie,
- nakładów na rozpoczęcie działalności, kosztów działalności szkoleniowej, nakładów na reklamę i promocję, nakładów na przemieszczenie lub reorganizację części lub całości przedsiębiorstwa.

W przypadku, gdy niemożliwe jest wyodrębnienie wytworzonego we własnym zakresie składnika aktywów, koszty prac rozwojowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione. Koszty prac rozwojowych uprzednio odniesione do rachunku zysków i strat nie mogą być ujęte jako aktywa w późniejszym okresie. Koszty prac rozwojowych posiadające określony okres użytkowania, które zostały skapitalizowane, amortyzuje się metodą liniową od 1 do 3 lat.

b) Oprogramowanie komputerów

Oprogramowania oraz nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe kapitalizuje się na podstawie kosztów poniesionych w celu nabycia i doprowadzenia określonego oprogramowania do użytkowania. Nakłady te amortyzuje się przez 2 lata.

20) Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Oceniając istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów, Jednostka analizuje:

- Przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł finansowania, np.:
 - utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu jest znacznie większa od utraty, której można było się spodziewać w wyniku upływu czasu i zwykłego użytkowania,
 - w ciągu roku nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Spółki zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym, prawnym w otoczeniu, w którym Spółka prowadzi działalność,
 - wartość bilansowa aktywów netto Spółki jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji.
- Przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł informacji, np.:
 - dostępne są dowody, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie,
 - dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą gorsze od oczekiwanych.

Na dzień bilansowy w Spółce nie wystąpiły przesłanki wskazujące na utratę wartości.

21) Zapasy

Spółka wycenia zapasy w cenie zakupu, w przypadku, gdy koszty związane z zakupem są nieistotne. Spółka ujmuje zapasy w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, cła, pozostałych podatków, kosztów transportu, załadunku i wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania materiałów i usług.

Materiały i towary - Jednostka stosuje do wyceny zapasów materiałów i towarów cenę nabycia. Jedynie w przypadkach, gdy nie jest możliwe przyporządkowanie kosztów transportu, zapas wycenia się w wartości nie uwzględniającej kosztów transportu. Koszty transportu oraz pozostałe koszty związane z zakupem materiałów, których nie można bezpośrednio przyporządkować do zakupionego materiału, Spółka biorąc pod uwagę kryterium istotności, rozlicza je proporcjonalnie do zużytych materiałów na poszczególnych zleceniach produkcji w toku.

Wyroby gotowe i produkcja w toku - Zgodnie z MSR 2 na koszty wytworzenia zapasów składają się z kosztów bezpośrednio związanych z jednostką produkcji, takie jak bezpośrednia robocizna. Składają się na nie także systematycznie przypisane, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji, przeniesione przy przetwarzaniu materiałów w wyroby gotowe. Dla celów przypisania stałych pośrednich kosztów produkcji do kosztów przetwarzania zapasów przyjmuje się normalną zdolność produkcyjną urządzeń produkcyjnych, rozumianą jako produkcję na średnim poziomie, której uzyskania oczekuje się w czasie kilku okresów, w typowych okolicznościach, uwzględnieniem utraty zdolności produkcyjnej wynikającej z planowanych remontów.

22) Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Utrata wartości zapasów następuje wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, iż posiadane materiały lub wyroby gotowe nie przyniosą w przyszłości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Utrata wartości może następować na skutek:

- a) uszkodzenia
- b) całkowitej lub częściowej utraty przydatności,
- c) spadku cen sprzedaży.

Na dzień bilansowy dokonywana jest weryfikacja zalegających zapasów pod kątem przydatności lub pod kątem utworzenia odpisów aktualizujących. Utrata wartości zapasów szacowana jest indywidualnie, ze zwróceniem szczególnej uwagi na przeznaczenie zapasów:

- w stosunku do wartości materiałów i innych surowców przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji - nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości co najmniej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub powyżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia,
 - w stosunku do zapasów przeznaczonych do sprzedaży decydującym kryterium jest możliwa do uzyskania cena sprzedaży, wynikająca z umowy, zamówienia lub oferty.
 - brak możliwości odzyskania ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów w przypadku uszkodzenia, utraty przydatności lub spadku cen sprzedaży, możliwej do osiągnięcia na rynku stanowi przesłankę do dokonania odpisów aktualizujących.
- Decyzje o konieczności utworzenia odpisów aktualizujących podejmuje każdorazowo Zarząd na podstawie wniosku służb odpowiedzialnych za prawidłową gospodarkę zapasami.

Odpis aktualizujący księguje się w ciężar kosztów operacyjnych. Wykorzystanie odpisu aktualizującego wartości zapasów wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania, ujmuje się jako zmniejszenia kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce.

23) Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu ograniczenie lub eliminację niekorzystnych wpływów na sytuację finansową spółki ryzyk związanych z jej funkcjonowaniem, a w szczególności:

- a) ryzyka kredytowego – kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych
- b) ryzyka płynności – ryzyko, że spółka napotka trudności w wywiązaniu się ze zobowiązań
- c) ryzyka rynkowego – ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe

Główne ryzyko spółki związane jest przede wszystkim z należnościami handlowymi / ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe / oraz zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych kredytów / ryzyko stopy procentowej /.

Spółka dąży do minimalizacji wpływu różnych rodzajów ryzyka poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w spółce związane jest z prowadzeniem podstawowej działalności. Zgodnie z MSSF 7 punkt 34-36 Jednostka dokonuje analizy poszczególnych pozycji aktywów narażonych na ryzyko kredytowe tj. należności z tyt. dostaw i usług, należności z tyt. leasingu, pożyczki udzielone, środki pieniężne. Ryzyko kredytowe wynika z zawartych umów i związane jest z ewentualnym wystąpieniem takich zdarzeń jak niewypłacalność kontrahenta, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zaplacie należności bądź spłaty udzielonych pożyczek.

Spółka na rynku krajowym przeprowadza transakcje głównie w ramach sektora górniczego i w stosunku do tych należności, w tym także należności z tytułu leasingu występuje największa koncentracja ryzyka.

Ponadto, wiarygodność kontrahentów poddawana jest weryfikacji i stosowane są zabezpieczenia finansowe / akredytywa, gwarancje bankowe / co minimalizuje ryzyko niewypłacalności.

Na należności w stosunku do których nastąpiła utrata wartości spółka tworzy odpisy aktualizujące, których wartość zaprezentowana została w notcie nr 24.

Ryzyko płynności

Spółka narażona jest na to ryzyko w przypadku gdy przepływy pieniężne z tytułu spłaty należności nie są realizowane terminowo. Spółka zabezpiecza się przed trudnościami w wywiązywaniu się ze zobowiązań odpowiednio kształtując cykl rotacji należności i zobowiązań oraz system przedpłat. Jednocześnie wartość dostępnych linii kredytowych zapobiega negatywnym zdarzeniom związanym z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności.

Ryzyko rynkowe

- ryzyko walutowe – związane jest ze zmianami kursu walut, które powodują niepewność, co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Spółka podejmuje działania mające na celu minimalizację ryzyka poprzez: zawieranie umów o terminową wymianę walut typu Forward oraz klauzule dotyczące możliwości zmiany cen w przypadku zmian cenowych surowców wywołanych kursem walutowym.
- ryzyko stopy procentowej – Spółka narażona jest na to ryzyko z tytułu finansowania działalności poprzez kredyty bankowe o zmiennej stopie procentowej opartej o WIBOR. 100% wartości kredytów to kredyty zaciągnięte w PLN, dlatego też

Spółka na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej oraz negocjuje z Bankiem warunki na jakich udzielone są kredyty. Zarząd ocenia że, ryzyko to jest obecnie niewielkie.

- ryzyko cenowe – na ryzyko wzrostu cen Spółka narażona jest w przypadku materiałów niezbędnych dla działalności, głównie wyrobów hutniczych. Spółka dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z odbiorcami / branża hutnicza , hydrauliczna , elementy śrubowe / możliwości negocjacji cen oraz w formie tzw. zamówień otwartych , które pozwalają zagwarantować cenę i ilość dostawy , odbiór zaś poszczególnych partii odbywa się sukcesywnie w miarę potrzeb .Spółka w zakresie w jakim jest to możliwe posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych.

24) Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w bilansie Jednostki w momencie, gdy Spółka staje się stroną wiążącej umowy. Jako instrument finansowy Jednostka kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Zgodnie z MSR nr 39, Jednostka klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

a) instrumenty przeznaczone do obrotu – składniki aktywów lub zobowiązań finansowych, które zostały nabyte lub powstały głównie po to, by generować zysk uzyskiwany dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny lub marży maklerskiej,

b) instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności – aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, które jednostki zamierzają i są w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności, z wyjątkiem pożyczek udzielonych przez jednostki i wierzytelności własnych jednostek,

c) Pożyczki i należności - są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, innymi niż aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy lub aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

d) instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży - to aktywa finansowe nie będące pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, aktywami utrzymywanymi do terminu zapadalności, a także nie będące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Spółka dzieli zobowiązania finansowe na dwie kategorie

- zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inne zobowiązania (nie zaklasyfikowane do pierwszej kategorii).

Do pierwszej kategorii zalicza się głównie instrumenty pochodne oraz zobowiązania zaciągnięte dla realizacji krótkoterminowych zysków. Do drugiej kategorii zalicza się zobowiązania, które nie zostały przyporządkowane do zobowiązań w wartości godziwej przez wynik finansowy, czyli kredyty bankowe, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pożyczki zaciągnięte, obligacje wyemitowane itp.

Inne zobowiązania finansowe wyceniane są na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne.

Nie później niż na dzień zawarcia kontraktu Spółka zobowiązana jest do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych emitowanego lub wystawionego instrumentu, a także możliwych do wyróżnienia wskaźników tego instrumentu odpowiednio zakwalifikowanych do kapitałów własnych jako instrumenty kapitałowe, zobowiązań krótkoterminowych lub długoterminowych również wtedy, gdy składnik mający charakter zobowiązania nie jest instrumentem finansowym.

Różnice z przeszacowania oraz osiągnięte przychody lub poniesione straty, stosownie do kwalifikacji instrumentu finansowego, wpływają odpowiednio na wynik finansowy (zobowiązania) lub kapitał z aktualizacji wyceny (instrumenty kapitałowe).

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Spółka wycenia w wysokości kosztu (ceny) nabycia, czyli według wartości godziwej uiszczzonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Spółka włącza do wartości początkowej wyceny aktywów i zobowiązań finansowych za wyjątkiem tych zakwalifikowanych do kategorii przeznaczonych do obrotu.

Spółka do pozostałych krótkoterminowych aktywów finansowych zalicza papiery wartościowe (obligacje, certyfikaty inwestycyjne, bony skarbowe i inne) o dłuższej niż 3 miesiące, lecz krótszej niż rok od dnia bilansowego dacie wykupu, pożyczki oraz lokaty bankowe o terminie zapadalności dłuższym niż 3 miesiące ale krótszym niż rok od dnia bilansowego. W przypadku obligacji - dyskonto rozliczne jest według efektywnej stopy wprost proporcjonalnie do okresu, w którym świadczenie jest spełniane.

25) Zasady wyceny instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Spółka wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej: aktywa utrzymywane do terminu zapadalności, pożyczki udzielone i należności własne oraz pozostałe zobowiązania finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do obrotu, w przypadku powyższych tytułów wycena może odbywać się także:

- a) w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekt dyskonta nie jest znaczący.
- b) w kwocie wymagającej zapłaty: należności i zobowiązania o krótkim terminie zapadalności/wymagalności,
- c) według wartości godziwej: aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży.

26) Aktywa finansowe stanowiące instrumenty kapitałowe

Instrument kapitałowy to umowa dająca prawo do udziału w aktywach Spółki pomniejszonych o wszystkie zobowiązania. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Jednostkę ujmowane są w wartości uzyskanych wpływów pomniejszonych o bezpośrednie koszty emisji.

27) Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług są instrumentem generującym odsetki. Należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo w wartości godziwej a następnie według zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o utworzone w okresie późniejszym odpisy aktualizujące wartość z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący wartość z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie można uzyskać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Kwota odpisu stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową i bieżącą wartością oczekiwanych strumieni pieniężnych zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Kwotę odpisu aktualizującego wartość ujmuje się w rachunku zysków i strat. Decyzję o tworzeniu odpisu podejmuje Zarząd.

28) Pozostałe należności

Pozostałe należności obejmują należności powstałe m. in. z tytułu sprzedaży:

- rzeczowych aktywów trwałych
- finansowych aktywów trwałych
- zorganizowanej części przedsiębiorstwa

29) Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Inwestycje w jednostkach zależnych wykazywane są w cenie nabycia. Spółka tworzy odpisy na posiadane udziały i akcje zagranicznych spółek zależnych, w sytuacji, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości przez składnik aktywów. Spółka posiadająca udziały/akcje tworzy odpisy w wysokości w jakiej wartość bilansowa inwestycji przekracza wartości bilansowe aktywów netto spółki zagranicznej.

30) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się w bilansie w wartości nominalnej. Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy, po kursie kupna stosowanym w tym dniu przez bank wiodący, z którego usług korzysta Spółka. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się środki pieniężne w kasie, na rachunku bankowym oraz inne krótkoterminowe płynne lokaty o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

31) Rozliczenia międzyokresowe kosztów

a) Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów – obejmują koszty operacyjne dotyczące okresów następujących po okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych, nie podlegających rozliczeniu w czasie.

Do typowych rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów operacyjnych zalicza się w szczególności:

- koszty ubezpieczeń majątkowych
- koszty związane z ponoszonymi z góry opłatami, takimi jak: czynsze, opłaty za wieczyste użytkowanie itp.

Przy rozliczaniu kosztów przyszłych okresów, których czas odpisywania nie jest jednoznacznie ustalony, Jednostka uwzględnia zasadę ostrożnej wyceny i nie wydłuża nadmiernie okresu rozliczenia, aby nie spowodować nieuzasadnionego aktywowania kosztów.

b) Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów – dotyczą kosztów jeszcze nie poniesionych, ale przypadających na dany rok obrotowy zgodnie z zasadą współmierności.

W praktyce mogą to być przede wszystkim:

- koszty stanowiące ściśle oznaczone świadczenia przyjęte przez spółkę, lecz jeszcze nie będące zobowiązaniem,
- prawdopodobne koszty, których kwota lub data powstania zobowiązania z ich tytułu nie są jeszcze znane

Przy ich tworzeniu Spółka kieruje się zasadą istotności. Rozliczenia międzyokresowe bierne obejmują zwłaszcza przewidywane koszty:

- wypłat premii z zysku, nagród jubileuszowych,
- przewidywane koszty audytu

32) Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych oraz dotacji, których rozliczenie nastąpi w przyszłym okresie.

33) Kapitały własne

Kapitały własne są tworzone i wykazywane zgodnie z przepisami prawa. Na kapitały własne składają się:

- Kapitał zakładowy
- Kapitał zapasowy
- Zyski zatrzymane

➤ Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Podstawową zasadą dokonywania jakichkolwiek zmian w kapitale zakładowym jest to, by wszystkie operacje powodujące ustalenie, zwiększenie lub zmniejszenie tego kapitału zostały poprzedzone uzyskaniem wypisu z rejestru sądowego, potwierdzającego rejestrację zmian i aktualnej wysokości kapitału. Podwyższenie kapitału zakładowego może nastąpić w drodze zmiany statutu i w drodze emisji nowych akcji lub podwyższenia wartości nominalnej akcji dotychczasowych, natomiast obniżenie może nastąpić w drodze zmiany statutu, przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji, połączenie akcji lub umorzenie części akcji.

➤ Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzy się z:

- nadwyżek, osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pozostałych po pokryciu kosztów emisji akcji,
- z dopłat akcjonariuszy,
- w wysokości 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał zapasowy nie osiągnie co najmniej 1/3 kapitału zakładowego,
- z podziału zysku za dany rok obrotowy – ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość

W kapitale zapasowym jest zawarty kapitał z aktualizacji dotyczący przeszacowania środków trwałych na 1 stycznia 1995, który został rozliczony na dzień przejścia na MSR.

➤ Zyski zatrzymane

Pozycja Zyski zatrzymane odzwierciedla

- nierozliczony wynik z lat poprzednich pozostający do decyzji Walnego Zgromadzenia
- efekty ewentualnych zmian zasad rachunkowości i błędów dotyczących lat poprzednich, a ujawnionych w bieżącym roku
- wynik roku bieżącego

34) Rezerwy

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Spółka tworzy rezerwy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Spółka tworzy rezerwy na zobowiązania według następujących tytułów:

- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- pozostałe rezerwy (np., naprawy gwarancyjne).

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodami zgodnymi z zalecanymi w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości nr 19. Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne. Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę, powoduje wykorzystanie rezerwy.

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem, co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Spółkę w okresie gwarancji.

35) Kredyty bankowe

Kredyty prezentowane są w pasywach z podziałem na:

- kredyty krótkoterminowe, dla których termin spłaty przypada do 12 miesięcy od dnia bilansowego

- kredyty długoterminowe, dla których okres zapadalności wynosi powyżej 1 roku.

Na dzień bilansowy Spółka dzieli zobowiązania z tytułu kredytów na część krótkoterminową oraz długoterminową.

Na dzień bilansowy Spółka wycenia kredyty długoterminowe oraz inne zobowiązania nie zakwalifikowane do kategorii zobowiązania finansowe w wartości godziwej przez wynik w zamortyzowanym koszcie. Dla takich pozycji odsetki naliczane efektywną stopą procentową powiększają koszty finansowe.

Zobowiązanie krótkoterminowe to ta część kredytu i odsetki, które zostaną spłacone w ciągu najbliższego okresu. Kredyty krótkoterminowe, dla których termin spłaty przypada w jednej transzy po roku od momentu jego wykorzystania Jednostka wycenia w kwocie wymagającej zapłaty. Kredyt w rachunku bieżącym (overdraft) zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych niezależnie od okresu na jaki została zawarta umowa i kiedy przypada ostateczny termin jego spłaty.

36) Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe

Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe są klasyfikowane w zależności od ich treści ekonomicznej wynikającej z zawartych umów. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę ujmowane są w wartości uzyskanych wpływów pomniejszonych o bezpośrednie koszty emisji.

37) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, ujmowane i wykazywane są wg kwot pierwotnie zafakturowanych. Termin wymagalności zobowiązań wynikających z zatrzymanych kaucji gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne ceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu ujmowane jest jako koszt finansowy.

38) Dotacje

Zgodnie z MSR 20 § 7 dotacji rządowych, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej, nie ujmuje się dopóki nie istnieje wystarczająca pewność, iż:

- a) jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacjami oraz

- b) dotacje będą otrzymane.

Dotacje rządowe do aktywów łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów.

Ewidencja środków trwałych pozwala na identyfikację wartości nabycia konkretnego środka oraz wartości otrzymanej dotacji.

Kwota amortyzacji majątku trwałego, który został sfinansowany dotacją odnoszona jest w koszty w wartości netto tj w wartości pomniejszonej o otrzymaną dotację, z zachowaniem proporcji do wielkości amortyzacji.

39) Zysk przypadający na jedną akcję

Spółka w sprawozdaniu finansowym, w rachunku zysków i strat prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję: dla wszystkich rodzajów akcji zwykłych, w sposób równie widoczny, w odniesieniu do wszystkich prezentowanych okresów. Rozwodnienie stanowi zmniejszenie zysku przypadającego na jedną akcję na podstawie założenia, że dojdzie do konwersji instrumentów zamiennych na akcje, realizacji opcji lub warrantów albo do emisji akcji zwykłych w następstwie spełnienia określonych warunków.

Wyliczenie wskaźnika podstawowego zysku na jedną akcję:

Zysk pomniejszony o wszelkie koszty, łącznie po obciążeniu z tytułu podatku i udziałów mniejszościowych oraz po odpisaniu dywidend z tytułu akcji uprzywilejowanych

Zysk na jedną akcję =

Średnia ważona liczba akcji występująca w ciągu danego okresu

Wyliczenie wskaźnika rozwodnionego zysku na jedną akcję:

Zysk netto pomniejszony o wszelkie koszty, łącznie po obciążeniu z tytułu podatku i udziałów mniejszościowych oraz po odpisaniu dywidend z tytułu akcji uprzywilejowanych za okres powiększony o dywidendy i odsetki po opodatkowaniu, wykazane w danym okresie i odnoszące się do rozważających potencjalnych akcji zwykłych, oraz skorygowany o inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby ze zmiany rozważających potencjalnych akcji zwykłych

Rozwodniony zysk na jedną akcję =

Średnia ważona liczba akcji skorygowana o liczbę akcji, która została wyemitowana w momencie zamiany wszystkich rozważających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe

40) Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment działalności jest grupą aktywów i obszarów działań angażowanych w celu dostarczania produktów lub usług podlegających określonym rodzajom ryzyka i korzyściom różniącym się od rodzajów ryzyka i korzyści innych segmentów działalności. Podstawą wyodrębnienia kosztów segmentu są koszty, na które składają się koszty sprzedaży produktów klientom zewnętrznym oraz koszty transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu. Informacje dotyczące segmentów działalności sporządza się zgodnie z polityką rachunkowości przyjętą do sporządzania i prezentacji sprawozdania finansowego Spółki.

Spółka nie przypisuje aktywów i pasywów do poszczególnych segmentów, bowiem odnoszą się one wspólnie do wszystkich segmentów.

Spółka ujawnia przychody każdego segmentu objętego obowiązkiem sprawozdawczym. Przychody segmentu ze sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych oraz przychody segmentu pochodzące z transakcji realizowanych z innymi segmentami wykazuje się osobno. Segmentację branżową i geograficzną przedstawiono w rozdziale 4.

41) Prezentacja w Sprawozdaniu z Przepływów Pieniężnych oraz w Sprawozdaniu z Sytuacji Finansowej udzielonych i zaciągniętych pożyczek w ramach Grupy i poza Grupę.

Zgodnie z MSR 7 § 6 działalność inwestycyjna polega m.in. na nabywaniu i sprzedaży inwestycji krótkoterminowych nie zaliczonych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Ponadto wg MSR 7 § 16 pożyczki udzielane stronom trzecim (inne niż pożyczki udzielane przez instytucje finansowe) stanowią rodzaj przepływów pieniężnych wynikających z działalności inwestycyjnej, stąd pożyczki udzielane przez Spółkę w ramach grupy i poza nią są klasyfikowane wraz ze spłatą i odsetkami w rachunku przepływów pieniężnych jako działalność inwestycyjna.

Natomiast działalność finansowa zgodnie z MSR 7 § 6 jest działalnością, w wyniku której zmianie ulega wysokość i struktura wniesionego kapitału własnego oraz zadłużenia jednostki gospodarczej. Wśród przepływów pieniężnych powstających w wyniku działalności finansowej (MSR 7 § 17) są wpływy z pożyczek hipotecznych oraz innych krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, stąd pożyczki zaciągnięte wraz z ich spłatą i odsetkami wykazuje się w rachunku przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

42) Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych

Spółka na dzień bilansowy prezentuje aktywa i pasywa z uwzględnieniem pozycji związanych z podmiotami powiązanymi zgodnie z przepisami Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Podmiot powiązany jest osobą lub jednostką związaną z jednostką, która sporządza sprawozdanie finansowe.

A) Osoba lub bliski członek rodziny tej osoby jest związany z jednostką sprawozdawczą, jeżeli ta osoba:

- sprawuje kontrolę lub współkontrolę nad jednostką sprawozdawczą,
- ma znaczący wpływ na jednostkę sprawozdawczą; lub
- jest członkiem kluczowego personelu kierowniczego jednostki sprawozdawczej lub jej jednostki dominującej.

B) Jednostka jest związana z jednostką, która sporządza sprawozdanie finansowe, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- 1) jednostka i jednostka sprawozdawcza są członkami tej samej grupy (co oznacza, że każda jednostka dominująca, zależna i współzależna jest związana z pozostałymi jednostkami),

- 2) jedna jednostka jest jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem innej jednostki (lub jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem członka grupy, której członkiem jest ta inna jednostka),
- 3) obydwie jednostki są wspólnymi przedsięwzięciami tego samego trzeciego podmiotu,
- 4) jedna jednostka jest wspólnym przedsięwzięciem trzeciej jednostki, a dana inna jednostka jest jednostką stowarzyszoną trzeciej jednostki,
- 5) jednostka jest programem świadczeń po okresie zatrudnienia na rzecz pracowników jednostki sprawozdawczej lub jednostki związanej z jednostką sprawozdawczą. Jeżeli jednostka sprawozdawcza jest sama w sobie takim programem, sponsorujący pracodawcy są również związani z jednostką sprawozdawczą,
- 6) jednostka jest kontrolowana lub wspólnie kontrolowana przez osobę, która:
 - a) sprawuje kontrolę lub współkontrolę nad jednostką sprawozdawczą;
 - b) ma znaczący wpływ na jednostkę sprawozdawczą lub
 - c) jest członkiem kluczowego personelu kierowniczego jednostki sprawozdawczej lub jej jednostki dominującej,
- 7) osoba, która sprawuje kontrolę lub współkontrolę nad jednostką sprawozdawczą ma znaczący wpływ na jednostkę lub jest członkiem kluczowego personelu kierowniczego jednostki (lub jednostki dominującej tej jednostki).

Jeśli pomiędzy podmiotami powiązanymi miały miejsce transakcje, Jednostka ujawnia informacje dotyczące istoty związku pomiędzy podmiotami powiązanymi. Jednostka w zakresie identyfikacji podmiotów powiązanych prezentuje jednostki, dla których jednostka dominująca jest akcjonariuszem/udziałowcem oraz podmioty, od których jednostka dominująca jest zależna zarówno w sposób pośredni jak i bezpośredni.

Na dzień bilansowy w Spółce FAMUR S.A. akcjonariuszem posiadającym bezpośrednio ponad 50% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub akcji w kapitale zakładowym była spółka TDJ EQUITY I Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowskich Górach. TDJ S.A. jest podmiotem dominującym w stosunku do spółki TDJ EQUITY I Sp. z o.o. co powoduje, iż sprawuje pośrednią kontrolę nad większym pakietem akcji spółki FAMUR S.A.

43) Informacje na temat sezonowości

Działalność operacyjna spółki nie podlega sezonowości.

Zestawienie jednostek powiązanych na dzień 31.12.2016 roku:

Jednostki zależne od Spółki FAMUR SA

1. POLSKIE MASZyny GÓRNICZE S.A. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym
2. FAMUR FINANCE Sp. Z O.O. (dawniej FAMUR FINANCE POLSKIE MASZyny GÓRNICZE SPÓŁKA AKCYJNA S.K.A.) z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna bezpośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym
3. Famur Institute Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym
4. DAMS GmbH z siedzibą w Velbert, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym
5. OOO FAMUR ROSJA, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym
6. Famur India Mining Solutions PVT LTD, jednostka zależna, bezpośrednio powiązana, 99,99% udziału w kapitale zakładowym
7. OOO FAMUR UKRAINA, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym
8. TOO FAMUR Kazachstan, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym
9. FAMUR FAMAK S.A. z siedzibą w Kluczborku, jednostka zależna, powiązana bezpośrednio, 99,95% udziału w kapitale zakładowym
10. FAMUR PEMUG Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna pośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym posiada spółka FAMUR FAMAK S.A. z siedzibą w Katowicach
11. Biuro Projektów i Realizacji Inwestycji SEPARATOR Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna pośrednio, 99% udziału w kapitale zakładowym posiada spółka FAMUR FAMAK S.A. z siedzibą w Kluczborku
12. SKW Biuro Projektowo-Techniczne Sp. z o.o. z siedzibą w Zgorzelcu jednostka zależna pośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym posiada spółka FAMUR FAMAK S.A. z siedzibą w Kluczborku
13. Fugo – Projekt Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, jednostka zależna pośrednio, 86% udziału w kapitale zakładowym posiada spółka FAMUR FAMAK S.A. z siedzibą w Kluczborku
14. FAMUR INVEST Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, jednostka zależna pośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym posiada spółka FAMUR FINANCE Sp. Z O.O. (dawniej FAMUR FINANCE POLSKIE MASZyny GÓRNICZE SPÓŁKA AKCYJNA S.K.A.) z siedzibą w Katowicach.
15. FUGO SA z siedzibą w Kluczborku, jednostka zależna pośrednio, 100% udziału w kapitale zakładowym posiada spółka FAMUR FAMAK S.A. z siedzibą w Kluczborku

Pozostałe jednostki powiązane z FAMUR S.A.

1. TDJ EQUITY I Sp. z o.o.
2. TDJ S.A.
3. Polska Grupa Odlewnicza S.A.
4. PIOMA – ODLEWNIA Sp. z o.o.
5. ODLEWNIA ŻELIWA ŚREM S.A.
6. KUŹNIA GLINIK Sp. z o.o.
7. Polska Grupa Odlewnicza Spółka akcyjna S.K.A.
8. Polska Grupa Odlewnicza Spółka akcyjna Estate S.K.A.
9. ZAMET BUDOWA MASZYN S.A.
10. ZAMET INDUSTRY S.A.
11. Galantine Sp. z o.o.
12. Narzędzia i Urządzenia Wiertnicze GLINIK Sp. z o.o.
13. OOE Sp. z o.o.
14. OOE Invest Sp. z o.o.
15. PEMUG S.A.
16. TDJ EQUITY II Sp. z o.o.
17. TDJ EQUITY III Sp. z o.o.
18. Fugo Zamet Sp. z o.o.
19. EQUITY III TDJ Finance Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
20. TDJ Estate Sp. z o.o.
21. TDJ Finance Sp. z o.o.
22. INVEST TDJ Estate spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
23. KTW Sp. z o.o.
24. INVEST 10 TDJ Estate spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
25. INVEST 11 TDJ Finance spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
26. Fugo – Odlew Sp. z o.o.
27. Franciszkańskie TDJ Estate spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
28. TLK 4 TDJ Finance spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
29. Centrum Techniki Górniczej „Glinik” OOO (Nowokuźnieck – Rosja)
30. Fabryka Maszyn J.S. Czernych S.A. (Kisielewsk – Rosja)
31. STADMAR Sp. z o.o.
32. FPM S.A.
33. K77 Sp. z o.o.
34. RM K77 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
35. Partner S.A.
36. TDJ EQUITY IV Sp. z o.o.
37. TDJ EQUITY V Sp. z o.o.
38. Proinvest Sp. z o.o.
39. Centrum TDJ ESTATE Sp. z o.o.
40. TDJ Venture Sp. z o.o.
41. INVEST 8 TDJ ESTATE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
42. TDJ Venture Investments SCSp
43. Origo Sp. z o.o.
44. KOPEX S.A.
45. KOPEX FOUNDRY Sp. z o.o.
46. KOPEX Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A.
47. PBSZ Inwestycje Sp. z o.o.
48. Śląskie Towarzystwo Wiertnicze DALBIS Sp. z o.o.
49. KOPEX EX-COAL Sp. z o.o.
50. KOPEX CONSTRUCTION Sp. z o.o.
51. BSKE Sp. z o.o. (dawniej Kopex-Eko Sp. z o.o.)
52. KOPEX FINANCE & RESTRUCTURING Sp. z o.o.
53. OOO KOPEX SIBIR
54. Taian KOPEX Coal Mining Equipment Service Co. Ltd
55. PT KOPEX MINING CONTRACTORS
56. HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG
57. ELGÓR+HANSEN S.A.
58. KOPEX AFRICA (Pty) Ltd.
59. HANSEN AND GENWEST (Pty) Ltd.
60. AIR RELIANT (Pty) Ltd.
61. HANSEN CHINA Ltd.(w likwidacji)
62. KOPEX MIN
63. KOPEX MIN-LIV

64. PBSZ1 Sp. z o.o.
65. WAMAG Sp. z o.o. w upadłości
66. KOPEX AUSTRALIA Pty Ltd.
67. A.C.N. 001 891 729 (w likwidacji) dawniej Kopex Waratah
68. KOPEX MIN-FITIP AD (w likwidacji)
69. Milux Poland Sp. z o.o.
70. Tiefenbach Polska Sp. z o.o.
71. Shandong Tagao
72. Anhui Long Po

Akcjonariusze Spółki FAMUR SA

Według stanu zgodnego z ostatnim Walnym Zgromadzeniem z dnia 24 czerwca 2016 r., wykaz akcjonariuszy reprezentujących co najmniej 5% głosów przedstawia się następująco:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Ilość głosów na WZA	% udział
TDJ Equity I Sp. z o.o.	343 225 896	343 225 896	70,55%
Nationale-Nederlanden OFE	48 000 000	48 000 000	9,87%
AVIVA OFE	29 000 000	29 000 000	5,96%
Akcje własne	1000	1000	0,00%
Tomasz Domogała	8 106 855	8 106 855	1,67%
Pozostali akcjonariusze	58 136 249	58 136 249	11,95%
Razem	486 470 000	486 470 000	100,00%

Od przekazania raportu za IV kwartał 2016 r., tj. od dnia 20.02.2017 r., stan posiadania akcjonariuszy powyżej 5% nie uległ zmianie. Jednostką bezpośrednio sprawującą kontrolę wobec FAMUR S.A. jest TDJ Equity I sp. z o.o., natomiast TDJ S.A. jest podmiotem dominującym w stosunku do TDJ Equity I sp. z o.o. Pan Tomasz Domogała jest podmiotem dominującym w stosunku do TDJ S.A. co powoduje, iż sprawuje on pośrednio kontrolę nad większościovym pakietem akcji FAMUR S.A. Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi opisano w nocie 47.

3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży Spółki prezentują się następująco:

	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Sprzedaż materiałów i towarów	39 722 345,92	58 851 177,88
Sprzedaż produktów	736 355 223,77	609 163 366,11
W tym, przychody z kontraktów długoterminowych	380 685 065,85	285 453 799,67
Razem	776 077 569,69	668 014 543,99
Pozostałe przychody operacyjne	27 890 842,85	25 353 134,59
Przychody finansowe	16 909 106,65	26 088 071,82
Razem	820 877 519,19	719 455 750,40

4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI – BRANŻOWE I GEOGRAFICZNE

Segmenty branżowe

Głównymi produktami Grupy FAMUR są maszyny i urządzenia wchodzące w skład kompleksu ścianowego, kombajny chodnikowe, przenośniki taśmowe oraz wyposażenie uzupełniające, które wchodzi w skład nowego segmentu Underground oraz urządzenia przeładunkowe i dźwignice, które wraz z usługą kompleksowej budowy górniczych wyciągów szybowych tworzą segment Surface. Wyniki segmentów zostały przedstawione w poniższej tabeli.

INFORMACJE O POSZCZEGÓLNYCH SEGMENTACH BRANŻOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W ROKU 2016 ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE PONIŻEJ

I-XII 2016	Underground	Surface	Razem
Przychody ze sprzedaży	725 079 747,02	50 997 822,67	776 077 569,69
kraj	570 963 022,05	50 997 822,67	621 960 844,72
eksport	154 116 724,97		154 116 724,97
Koszty ze sprzedaży	550 101 125,38	49 525 743,28	599 626 868,66
kraj	424 101 948,87	49 525 743,28	473 627 692,15
eksport	125 999 176,51		125 999 176,51
Zysk brutto na sprzedaży	174 978 621,64	1 472 079,39	176 450 701,03
kraj	146 861 073,18	1 472 079,39	148 333 152,57
eksport	28 117 548,46		28 117 548,46
Koszty zarządu i sprzedaży	58 605 871,00	1 653 942,49	60 259 813,49
Zysk na sprzedaży (wynik segmentu)	116 372 750,64	-181 863,10	116 190 887,54
Pozostałe przychody operacyjne			27 890 842,85
Pozostałe koszty operacyjne			73 543 375,42
Zysk z działalności operacyjnej			70 538 354,97
Przychody finansowe			16 909 106,65
Koszty finansowe			25 113 866,09
Zysk z działalności gospodarczej			62 333 595,53
Zysk brutto			62 333 595,53
Podatek dochodowy			2 893 309,48
Działalność zaniechana			-
Zysk netto			59 440 286,05

Spółka nie prezentuje informacji o amortyzacji, nakładach na środki trwałe, sumie aktywów i zobowiązaniach segmentu z uwagi na fakt, iż dane w tym układzie nie są analizowane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji. Informacja o głównych kontrahentach została zamieszczona w sprawozdaniu z działalności.

INFORMACJE O POSZCZEGÓLNYCH SEGMENTACH BRANŻOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W ROKU 2015 ZOSTAŁY ZAPREZENTOWANE PONIŻEJ

I -XII 2015 dane przekształcone	Underground	Surface	Razem
Przychody ze sprzedaży	628 505 830,44	39 508 713,55	668 014 543,99
kraj	579 106 398,17	39 508 713,55	618 615 111,72
eksport	49 399 432,27		49 399 432,27
Koszty ze sprzedaży	487 876 730,59	34 234 414,12	522 111 144,71
kraj	447 566 102,60	34 234 414,12	481 800 516,72
eksport	40 310 627,99		40 310 627,99
Zysk brutto na sprzedaży	140 629 099,85	5 274 299,43	145 903 399,28
kraj	131 540 295,57	5 274 299,43	136 814 595,00
eksport	9 088 804,28		9 088 804,28
Koszty zarządu i sprzedaży	89 734 004,82	7 246 068,83	96 980 073,65
Zysk na sprzedaży (wynik segmentu)	50 895 095,03	-1 971 769,40	48 923 325,63
Pozostałe przychody operacyjne			25 353 134,59
Pozostałe koszty operacyjne			48 224 689,72
Zysk z działalności operacyjnej			26 051 770,50
Przychody finansowe			26 088 071,82
Koszty finansowe			17 296 550,79
Zysk z działalności gospodarczej			34 843 291,53
Zysk brutto			34 843 291,53
Podatek dochodowy			-2 587 878,75
Zysk netto			37 431 170,28

Działalność zaniechana

W 2016 i 2015 roku brak działalności zaniechanej.

Segmenty geograficzne

Famur S.A. prowadzi działalność na terenie Polski, Rosji, Unii Europejskiej i Państw pozostałych. Działalność produkcyjna wszystkich segmentów branżowych prowadzona jest na terenie Polski.

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje dotyczące rynków zbytu Spółki, niezależnie od kraju pochodzenia sprzedawanych produktów lub usług.

SEGMENTACJA GEOGRAFICZNA PRZYCHODÓW

	Przychody ze sprzedaży struktura terytorialna	Przychody ze sprzedaży struktura terytorialna	Dynamika sprzedaży	Udział
	Za okresu 01/01/2016 - 31/12/2016	Za okresu 01/01/2015 - 31/12/2015 dane przekształcone		
			%	%
Polska	708 638 359	618 247 999	14,62%	91,31%
Rosja i WNP	6 588 106	17 666 315	-62,71%	0,85%
Unia Europejska	29 986 118	19 930 882	50,45%	3,86%
Pozostałe kraje europejskie	41 059	333 872	-87,70%	0,01%
Pozostałe (Ameryka, Azja, Afryka, Australia)	30 823 929	11 835 477	160,44%	3,97%
Razem	776 077 571	668 014 544	16,18%	100,00%
Kraj	708 638 359	618 247 999	14,62%	91,31%
Eksport łącznie	67 439 212	49 766 545	35,51%	8,69%

5. KOSZTY RESTRUKTURYZACJI

W 2016 roku Spółka nie ponosiła kosztów restrukturyzacji w rozumieniu przepisów MSR.

6. KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

Zysk na działalności operacyjnej na dzień 31.12.2016 roku wyniósł 70 538 354,97 zł i został osiągnięty po uwzględnieniu następujących kosztów:

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 Dane przekształcone
	PLN	PLN
a) amortyzacja	120 595 517,03	137 707 527,90
- amortyzacja wartości niematerialnych	4 805 435,96	10 469 762,19
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	115 790 081,07	127 237 765,71
b) zużycie materiałów i energii	328 422 087,24	304 139 104,18
c) usługi obce	139 909 512,69	165 452 407,92
d) podatki i opłaty	6 464 394,08	6 009 291,57
e) wynagrodzenia	109 373 197,97	109 770 935,32
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	24 752 899,99	24 790 624,30
g) pozostałe koszty rodzajowe	17 115 320,94	17 311 820,83
Koszty według rodzaju, razem	746 632 929,94	765 181 712,02
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	- 39 312 126,92	- 129 912 301,50
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	- 77 367 069,25	- 68 374 464,62
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	- 5 270 373,32	- 8 251 769,14
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	- 54 989 440,17	- 88 728 304,51
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	569 693 920,28	469 914 872,25

Na koszt usług obcych w głównej mierze składają się usługi podwykonstwa firm zewnętrznych, usługi różnego rodzaju obróbki materiałów, usługi doradcze, usługi prawne, koszty dokumentacji technicznej oraz koszty transportu.

7. KOSZTY ZATRUDNIENIA

W tabeli poniżej przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu w osobach i wynagrodzeniach w Spółce (z uwzględnieniem zarządu):

	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
Pracownicy umysłowi	649	692
Pracownicy fizyczni	1 234	1 327
Pracownicy na urloпах wychowawczych	4	5
Razem	1 887	2 024

	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016 PLN	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone PLN
Spółka poniosła następujące koszty zatrudnienia:	134 126 097,96	134 561 559,62
Wynagrodzenia	109 373 197,97	109 770 935,32
Składki na ubezpieczenie społeczne	20 445 648,08	20 244 757,48
Inne świadczenia pracownicze	4 307 251,91	4 545 866,82

8. INNE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

INNE PRZYCHODY OPERACYJNE	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016 PLN	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone PLN
a) rozwiązane rezerwy (z tytułu)	3 895 039,10	10 287 603,62
- na ryzyko procesowe	-	756 694,64
- na kary i grzywny	3 600 002,13	4 079 504,87
- na naprawy gwarancyjne	295 036,97	3 413 956,13
- na odprawy dla zwalnianych pracowników	-	1 218 443,75
- pozostałe	-	819 004,23
b) pozostałe, w tym:	21 915 958,57	12 798 362,72
- uzysk z likwidacji środka trwałego	1 338 184,51	585 311,52
- przychód z tyt. zwrotu kombajnów	-	920,00
- uzyski z napraw gwarancyjnych	745 684,28	810 894,84
- uzysk z demontażu zwróconych kombajnów	32 311,00	5 315,00
- złomowanie	5 627 692,38	6 195 119,46
- odszkodowania	12 900 687,50	3 009 763,33
- otrzymane upusty, rabaty	-	899,01
- przychody z udostępnienia dokumentacji	-	261 000,00
- zwrot wpisu do odwołania-zamówienia publiczne	43 500,00	-
- inne	1 227 898,90	1 929 139,56
Inne przychody operacyjne, razem	25 810 997,67	23 085 966,34

INNE KOSZTY OPERACYJNE	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) utworzone rezerwy (z tytułu)	7 777 695,82	-
- na ryzyko procesowe	30 224,64	
- pozostałe	7 747 471,18	
b) pozostałe, w tym:	51 274 308,12	40 440 781,29
- koszty napraw gwarancyjnych	17 366 794,44	11 263 289,99
- poniesione koszty reklamacji	10 053 090,86	5 368 872,92
- koszty reklamacji zakończonych zafakturowane	10 841 938,86	7 383 954,22
- koszty demontażu zwróconych kombajnów	3 576 786,91	2 527 032,80
- likwidacja środków trwałych	2 107 126,47	1 945 885,20
- wydany węgiel dla emerytów i wypłacony deputat węglowy	9 680,00	19 744,00
- kary, grzywny, odszkodowania	2 545 194,01	2 653 708,63
- złomowanie	2 264 970,55	4 088 356,79
- refaktury		2 472,49
- wpis do odwołania-zamówienia publiczne	78 600,00	123 600,00
- odprawy z tytułu zwolnień	831 177,32	2 077 939,27
- inne	1 598 948,70	2 985 924,98
Inne koszty operacyjne, razem	59 052 003,94	40 440 781,29

9. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU ODSETEK	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) z tytułu udzielonych pożyczek	545 215,48	249 073,81
- od jednostek powiązanych, w tym:	504 664,03	241 402,58
- od jednostek zależnych	504 664,03	241 402,58
- od pozostałych jednostek	40 551,45	7 671,23
b) pozostałe odsetki	8 072 565,81	9 350 058,38
- od jednostek powiązanych, w tym:	-	5 469,79
- od jednostek zależnych		5 469,79
- od pozostałych jednostek	8 072 565,81	9 344 588,59
Przychody finansowe z tytułu odsetek, razem	8 617 781,29	9 599 132,19

INNE PRZYCHODY FINANSOWE	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) dodatnie różnice kursowe	2 187 239,30	176 919,11
- zrealizowane	- 1 838 262,65	- 1 998 056,44
- niezrealizowane	4 025 501,95	2 174 975,55
b) rozwiązane rezerwy (z tytułu)	-	18 914,18
- rozwiązanie odpisu aktualizującego należności odsetkowe		18 914,18
c) pozostałe, w tym:	4 449 903,85	10 188 974,77
- sprzedaż wierzytelności	1 729 887,42	2 045 128,77
- rozliczanie kontraktów terminowych	1 689 556,33	7 148 642,35
- umorzone odsetki od zobowiązań	1 136,45	6 711,37
- pozostałe	1 029 323,65	988 492,28
Inne przychody finansowe, razem	6 637 143,15	10 384 808,06

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń. Przychody w pozycji „rozliczanie kontraktów terminowych” wynikają z wyceny zawartych transakcji Forward wg. stanu na dzień 31.12.2016.

KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU ODSETEK	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) od kredytów i pożyczek	10 291 775,69	9 829 520,91
- dla jednostek powiązanych, w tym:		
- dla jednostek zależnych	1 874 221,77	6 654 618,66
- dla innych jednostek	1 874 221,77	6 654 618,66
- dla innych jednostek	8 417 553,92	3 174 902,25
b) pozostałe odsetki	7 815 945,29	3 646 541,40
- dla jednostek powiązanych, w tym:		
- dla jednostek zależnych	6 028,35	4 981,90
- dla jednostek zależnych	6 028,35	4 981,90
- dla innych jednostek	7 809 916,94	3 641 559,50
Koszty finansowe z tytułu odsetek, razem	18 107 720,98	13 476 062,31

INNE KOSZTY FINANSOWE	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) ujemne różnice kursowe	-	-
b) utworzone rezerwy (z tytułu)	1 318 424,49	-
- utworzone odpisy aktualizujące należności odsetkowe	1 318 424,49	
c) pozostałe, w tym:	4 921 100,01	3 283 815,93
- inne prowizje	3 675 300,07	1 919 835,15
- sprzedaż wierzytelności		119 269,96
- umorzone odsetki od należności	188 416,72	3 260,03
- gwarancje bankowe	755 186,30	
- inne	302 196,92	1 241 450,79
Inne koszty finansowe, razem	6 239 524,50	3 283 815,93

10. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ

W 2016 i 2015 roku nie wystąpiła działalność zaniechana.

11. PODATEK DOCHODOWY

RÓŻNICE POMIĘDZY NOMINALNĄ A EFEKTYWNĄ STAWKĄ PODATKOWĄ	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015
	PLN	dane po połączeniu
Wynik finansowy brutto	62 333 595,53	34 843 291,53
Podatek dochodowy 19%	11 843 383,15	6 620 225,39
Trwałe różnice przychodów nie będących przychodami i kosztów nie będących kosztami według przepisów podatkowych	-9 666 706,22	-2 957 870,97
Różnica wynikająca z przekształceń	-	-28 320 736,84
Różnice z tytułu korzystania ze zwolnienia w podatku dochodowym z tytułu działalności gospodarczej na terenie strefy, rozliczenie straty podatkowej oraz darowizny	-27 566 662,04	-2 249 694,71
Wynik brutto skorygowany o różnice trwałe	25 100 227,27	1 314 989,01
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	4 769 043,00	249 848,00
Efektywna stawka	19%	19%

PODATEK DOCHODOWY ODROZCZONY, WYKAZANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT:	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015
	PLN	dane przekształcone PLN
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	- 1 879 929,52	- 2 837 726,75
Podatek dochodowy odroczony, razem	- 1 879 929,52	- 2 837 726,75

Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym. Podatek dotyczący zagranicznych jurysdykcji nie występuje.

12. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Na dzień 31.12.2016 roku spółka dokonała reklasyfikacji do pozycji aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, nieruchomości położonej w Piekarach Śląskich o wartości bilansowej 1 729 038,87 zł.

13. DYWIDENDY

W roku 2016 nie wypłacono dywidend.

14. ZYSK/STRATA PRZYPADAJĄCA NA JEDNĄ AKCJĘ

Wyliczenie straty na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:

	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Zysk netto danego roku dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję podlegający podziałowi między akcjonariuszy jednostki dominującej	59 440 286,05	37 431 170,28
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości zysku rozwodnionego przypadającego na jedną akcję	59 440 286,05	37 431 170,28
	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Średnia ważona liczba akcji podmiotu dominującego wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości zysku zwykłego na jedną akcję	486 470 000,00	481 500 000,00
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości zysku rozwodnionego na jedną akcję	486 470 000,00	481 500 000,00
	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Zysk netto danego roku podlegający podziałowi między akcjonariuszy jednostki dominującej	59 440 286,05	37 431 170,28
Zysk netto z działalności kontynuowanej dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję, po wyłączeniu wyniku na działalności zaniechanej	59 440 286,05	37 431 170,28
Zysk z działalności kontynuowanej wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości zysku rozwodnionego przypadającego na jedną akcję, po wyłączeniu wyniku na działalności zaniechanej	59 440 286,05	37 431 170,28
Zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,12	0,08

15. ZABEZPIECZENIA NA MAJĄTKU SPÓŁKI

Rodzaj aktywów stanowiących zabezpieczenie	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
	PLN	PLN
	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
Nieruchomości	99 102 114,88	109 497 871,62
Środki trwałe	15 900 526,42	24 379 010,36
Zapasy	20 000 000,00	41 750 000,00
Akcje	-	-
Razem	135 002 641,30	175 626 881,98

16. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 r

	a	b	c		d		
	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		inne wartości niematerialne, w tym: nakłady na wartości niematerialne		Wartości niematerialne, razem
				- oprogramowanie komputerowe			
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	40 478 907,32	161 350 752,54	19 229 062,19	11 678 815,28	16 076 382,32	6 829 207,51	237 135 104,37
b) zwiększenia (z tytułu)	3 094 214,00	-	668 253,33	28 703,46	925 492,66	495 492,66	4 687 959,99
- nabycie	3 094 214,00		582 926,97	28 703,46	925 492,66	495 492,66	4 602 633,63
- inne (połączenie)			85 326,36				85 326,36
c) zmniejszenia (z tytułu)	490 000,00	-	-	-	9 062 363,35	4 107 140,97	9 552 363,35
- sprzedaży							-
- likwidacji							-
- wydzielenie majątku	490 000,00				4 955 222,38		5 445 222,38
- inne					4 107 140,97	4 107 140,97	4 107 140,97
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	43 083 121,32	161 350 752,54	19 897 315,52	11 707 518,74	7 939 511,63	3 217 559,20	232 270 701,01
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	36 887 854,96	-	17 247 060,28	11 231 043,71	9 050 264,26	-	63 185 179,50
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	2 711 794,46	-	1 443 226,58	302 258,12	- 4 624 865,30	-	- 469 844,26
- sprzedaży							-
- likwidacji							-
- rozliczenie aportu							-
- naliczenie amortyzacji	3 201 794,46		1 443 226,58	302 258,12	160 414,92		4 805 435,96
- wydzielenie majątku	- 490 000,00				- 4 785 280,22		- 5 275 280,22
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	39 599 649,42	-	18 690 286,86	11 533 301,83	4 425 398,96	-	62 715 335,24
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
- zwiększenie	-	-	-	-	3 070 762,00	3 070 762,00	3 070 762,00
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	3 070 762,00	3 070 762,00	3 070 762,00
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	3 483 471,90	161 350 752,54	1 207 028,66	174 216,91	443 350,67	146 797,20	166 484 603,77

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 r. (dane przekształcone)

	a koszty zakończonych prac rozwojowych	b wartość firmy	c nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym: - oprogramowanie komputerowe		d inne wartości niematerialne, w tym: nakłady na wartości niematerialne		Wartości niematerialne, razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	36 106 828,32	161 350 752,54	17 255 909,04	11 624 249,58	18 952 474,81	9 705 300,00	233 665 964,71
b) zwiększenia (z tytułu)	4 372 079,00	-	1 973 153,15	54 565,70	3 522 127,56	3 522 127,56	9 867 359,71
- nabycie	4 372 079,00		1 973 153,15	54 565,70	3 522 127,56	3 522 127,56	9 867 359,71
- inne							-
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-	6 398 220,05	6 398 220,05	6 398 220,05
- sprzedaży							-
- likwidacji							-
- rozliczenie aportu							-
- przyjęcie na środki trwałe					6 398 220,05	6 398 220,05	6 398 220,05
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	40 478 907,32	161 350 752,54	19 229 062,19	11 678 815,28	16 076 382,32	6 829 207,51	237 135 104,37
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	28 890 563,13	-	16 238 156,35	10 846 483,56	7 586 697,83	-	52 715 417,31
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	7 997 291,83	-	1 008 903,93	384 560,15	1 463 566,43	-	10 469 762,19
- zmniejszenie z tytułu sprzedaży							-
- zmniejszenie z tytułu likwidacji							-
- rozliczenie aportu							-
- bieżąca amortyzacja	7 997 291,83		1 008 903,93	384 560,15	1 463 566,43		10 469 762,19
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	36 887 854,96	-	17 247 060,28	11 231 043,71	9 050 264,26	-	63 185 179,50
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
- zwiększenie	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	3 591 052,36	161 350 752,54	1 982 001,91	447 771,57	7 026 118,06	6 829 207,51	173 949 924,87

17. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 r.

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	42 873 867,61	150 695 447,34	570 312 806,68	11 811 335,31	14 169 879,10	789 863 336,04
b) zwiększenia (z tytułu)	2 566 310,00	3 193 582,01	87 221 705,50	1 658 662,42	335 823,51	94 976 083,44
- zakupu		2 163 998,90	3 020 013,78	580 642,02	313 936,18	6 078 590,88
- wytworzenie w ramach własnej produkcji			78 524 564,18	654 857,13		79 179 421,31
- przekształcenia dzierżawy w leasing						-
- połączenie	2 566 310,00	1 029 583,11	5 677 127,54	423 163,27	21 887,33	9 718 071,25
c) zmniejszenia (z tytułu)	1 972 544,90	4 507 475,39	102 085 027,80	1 374 664,50	654 131,08	110 593 843,67
- sprzedaży	545 785,47	324 543,00	3 734 756,68	606 956,83		5 212 041,98
- likwidacji		3 880 652,95	61 883 390,33	322 631,15	248 762,06	66 335 436,49
- inne ruchy na środkach trwałych			36 044 052,56			36 044 052,56
- wydzielenie majątku			422 828,23	445 076,52	405 369,02	1 273 273,77
- aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	1 426 759,43	302 279,44				1 729 038,87
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	43 467 632,71	149 381 553,96	555 449 484,38	12 095 333,23	13 851 571,53	774 245 575,81
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	160 665,63	36 919 208,32	396 268 832,90	9 755 100,02	12 179 776,25	455 283 583,12
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	37 210,80	4 275 200,71	15 055 984,46	110 498,58	54 903,85	19 533 798,40
- zwiększeń	37 210,80	5 444 304,87	113 237 259,98	1 415 056,37	624 055,54	120 757 887,56
- zmniejszeń z tyt. likwidacji		1 136 649,80	58 503 102,32	290 913,24	248 696,12	60 179 361,48
- zmniejszeń z tyt. Sprzedaży		32 454,36	3 313 791,92	594 733,84		3 940 980,12
- innych zmniejszeń			36 044 052,56			36 044 052,56
- wydzielenie majątku			320 328,72	418 910,71	320 455,57	1 059 695,00
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	197 876,43	41 194 409,03	411 324 817,36	9 865 598,60	12 234 680,10	474 817 381,52
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	5 149 147,68	725 512,95	15 285,45	58 930,22	5 948 876,30
- zwiększenie		239 017,15				239 017,15
- zmniejszenie		2 826 040,88	591 862,71	3 350,88	4 970,64	3 426 225,11
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	2 562 123,95	133 650,24	11 934,57	53 959,58	2 761 668,34
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	43 269 756,28	105 625 020,98	143 991 016,78	2 217 800,06	1 562 931,85	296 666 525,95

Wartość bilansowa netto na koniec okresu sprawozdawczego 2016 aktywów trwałych w leasingu finansowym wyniosła 862 464,11 PLN

W 2016r Spółka nie zaciągnęła zobowiązań umownych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych.

ZMIANY ŚRODKÓW TRWAŁYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH) za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 r. (dane przekształcone)

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	43 647 554,96	149 543 416,36	560 219 463,78	15 587 604,35	13 908 968,39	782 907 007,84
b) zwiększenia (z tytułu)	-	9 247 435,99	76 341 887,09	1 958 004,08	594 520,78	88 141 847,94
- zakupu		9 247 435,99	4 789 313,13	977 890,12	594 520,78	15 609 160,02
- wytworzenie w ramach własnej produkcji			71 552 573,96	980 113,96		72 532 687,92
- przekształcenia dzierżawy w leasing						-
- inne						-
c) zmniejszenia (z tytułu)	773 687,35	8 095 405,01	66 230 370,90	5 734 273,12	351 783,35	81 185 519,73
- sprzedaży	773 687,35	1 195 100,00	3 192 573,04	3 941 172,01	34 932,17	9 137 464,57
- likwidacji		6 900 305,01	36 974 726,16	1 664 032,71	298 677,90	45 837 741,78
- przekształcenia dzierżawy w leasing						-
- inne ruchy na środkach trwałych			26 063 071,70	129 068,40	18 173,28	26 210 313,38
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	42 873 867,61	150 695 447,34	570 330 979,97	11 811 335,31	14 151 705,82	789 863 336,05
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	124 032,33	34 236 216,66	334 652 915,68	12 741 332,90	11 127 654,68	392 882 152,25
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	36 633,30	2 682 991,66	61 634 090,51	- 2 986 232,88	1 033 948,29	62 401 430,88
- zwiększeń	37 293,30	5 307 351,69	124 191 582,54	2 130 968,76	1 365 479,45	133 032 675,74
- zmniejszeń z tyt. likwidacji		2 490 508,67	34 983 474,93	2 745 555,05	297 055,29	40 516 593,94
- zmniejszeń z tyt. Sprzedaży	660,00	133 851,36	1 510 945,40	2 371 646,59	16 302,59	4 033 405,94
- innych zmniejszeń			26 063 071,70		18 173,28	26 081 244,98
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	160 665,63	36 919 208,32	396 287 006,19	9 755 100,02	12 161 602,97	455 283 583,13
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	7 266 976,88	312 954,71	18 636,33	63 900,86	7 662 468,78
- zwiększenie		2 991 336,49	711 660,66			3 702 997,15
- zmniejszenie		5 109 165,69	299 102,42	3 350,88	4 970,64	5 416 589,63
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	5 149 147,68	725 512,95	15 285,45	58 930,22	5 948 876,30
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	42 713 201,98	108 627 091,34	173 318 460,83	2 040 949,84	1 931 172,63	328 630 876,62

Wartość bilansowa netto na koniec okresu sprawozdawczego 2015 aktywów trwałych w leasingu finansowym wyniosła 105 388,69 PLN

W 2015r Spółka nie zaciągnęła zobowiązań umownych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych.

18. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Spółka posiada nieruchomości inwestycyjne w postaci gruntów i budynków na łączną wartość netto 2 939 250,12 zł.

Powierzchnia gruntów wynosi 7,03 ha a powierzchnia użytkowa budynków 339 metra kwadratowego.

Spółka stosuje do wyceny nieruchomości inwestycyjnych model oparty na wartości przeszacowanej. Sklasyfikowanie nieruchomości inwestycyjnych nastąpiło na skutek zmiany sposobu przeznaczenia środków trwałych- nieruchomości nie jest wykorzystywana obecnie przy produkcji, dostawach lub czynnościach biurowych, a jest traktowana jako źródło przychodów z czynszów i utrzymywana ze względu na przyrost jej wartości. Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej szacuje się na podstawie oceny wartości nieruchomości przez niezależnego rzeczoznawcę. Spółka w 2011 roku różnicę z przeszacowania do wartości godziwej, po uwzględnieniu podatku odroczonego, w kwocie 1 573 282,60 zł odniosła na kapitał z aktualizacji wyceny.

Ostatnia ekspertyza wyceny nieruchomości była wykonana przez niezależnego rzeczoznawcę w 2011r. Zdaniem Spółki wartość tej wyceny odpowiada wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej na dzień 31.12.2016 i 31.12.2015.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 r.

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Nieruchomości inwestycyjne , razem
a) wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	2 906 683,26	32 566,86	2 939 250,12
b) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	2 906 683,26	32 566,86	2 939 250,12

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 r. (dane po połączeniu)

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Nieruchomości inwestycyjne , razem
a) wartość brutto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	2 906 683,26	32 566,86	2 939 250,12
b) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	2 906 683,26	32 566,86	2 939 250,12

Wartość nieruchomości inwestycyjnych jest oszacowana dla składnika aktywów na poziomie 2.

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE przychody i koszty z tytułu użytkowania

nieruchomości inwestycyjne	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015 dane przekształcone
uzyskane przychody z tytułu użytkowania	174 000,00	174 000,00
poniesione koszty z tytułu użytkowania	170 989,69	169 706,83

19. INWESTYCJE W JEDNOSTKI STOWARZYSZONE

W 2016 Famur nie dokonywał inwestycji w nowe jednostki.

20. AKTYWA FINANSOWE

DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Wartość udziałów i akcji spółek podlegających konsolidacji	141 252 365,56	141 252 365,56
Wartość udziałów i akcji spółek niepodlegających konsolidacji	14 959 964,31	18 622 692,93
Razem	156 212 329,87	159 875 058,49

Na wartość udziałów i akcji spółek podlegających konsolidacji składają się udziały/akcje w spółkach:

- PMG S.A.
- Famur Finance Sp. z o.o. (dawniej Famur Finance PMG SA S.K.A.)
- FAMUR FAMAK S.A.

Zestawienie jednostek powiązanych zaprezentowano w zasadach (polityce) rachunkowości oraz dodatkowych notach objaśniających na stronie 35.

Na wartość udziałów i akcji niepodlegających konsolidacji składają się udziały/akcje w spółkach: Dams GmbH, Famur Institute Sp. z o.o., OOO Famur Rosja, OOO Famur Ukraina, TOO Famur Kazachstan oraz pozostałe. Zgodnie z założeniami koncepcyjnymi do MSR/MSSF dane finansowe powyższych spółek zależnych są nieistotne i ich pominięcie nie zniekształca informacji o wynikach finansowych Grupy FAMUR, Zarząd podjął decyzję o ich niekonsolidowaniu. Jednak ustalanie istotności jest na bieżąco monitorowane i w przypadku przekroczenia wskaźników istotności przyjętych przez Grupę, spółki zostaną włączone do konsolidacji.

Na dzień bilansowy Spółka nie posiada aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu lub do sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia stan posiadania udziałów i akcji.

Jednostka powiązana	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
Wartość udziałów i akcji spółek podlegających konsolidacji	wartość udziałów	wartość udziałów
Polskie Maszyny Górnicze SA	505 472,80	505 472,80
FAMUR Finance Sp. z o.o.	50 042,00	50 042,00
FAMUR FAMAK S.A.	140 696 850,76	140 696 850,76
Razem	141 252 365,56	141 252 365,56
Wartość udziałów i akcji spółek niepodlegających konsolidacji		
Polska Technika Górnicza SA	100 794,16	100 794,16
Famur Institute Sp. z o.o.	3 405 688,00	3 405 688,00
Dams GMBH	10 627 727,09	10 627 727,09
STADMAR SP.Z O.O.	400 000,00	400 000,00
Centrum Techniki Górniczej „Glinik” OOO (Nowokuźnieck – Rosja)	28 483,68	28 483,68
ELGÓR+ZAMET Sp. z o.o.	-	4 060 000,00
OOO Famur Rosja	397 271,38	-
Razem	14 959 964,31	18 622 692,93
Ogółem	156 212 329,87	159 875 058,49

Różnica wartości udziałów i akcji w spółkach niepodlegających konsolidacji wynika z podwyższenia kapitału w OOO Famur Rosja oraz połączeniu ze spółką ELGÓR+ZAMET Sp.z o.o., która była spółką stowarzyszoną na koniec 2015 roku.

21. ZAPASY

Wartość zapasów po uwzględnieniu odpisów aktualizujących wynosi:

ZAPASY	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) materiały	51 716 379,50	61 180 922,98
b) półprodukty i produkty w toku	55 381 107,27	71 066 400,41
c) produkty gotowe	16 249 546,26	15 850 799,32
Zapasy, razem	123 347 033,03	148 098 122,71

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ ZAPASÓW	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Stan na początek okresu	15 002 239,34	21 203 114,48
a) zwiększenia (z tytułu)	12 493 944,14	3 961 227,52
- utworzenie odpisu	12 493 944,14	3 961 227,52
b) zmniejszenia (z tytułu)	10 126 148,82	10 162 102,66
- wykorzystanie	8 528 497,52	10 162 102,66
- rozwiązanie	1 556 555,95	-
- wydzielenie	41 095,35	-
Stan odpisów aktualizujących wartość zapasów na koniec okresu	17 370 034,66	15 002 239,34

22. KONTRAKTY DŁUGOTERMINOWE

	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Łączna kwota przychodów na dzień bilansowy dla otwartych kontraktów	82 472 764,42	109 363 519,21
Minus faktury wystawione zgodnie z postępowaniem prac na dzień bilansowy dla otwartych kontraktów	27 854 009,36	79 959 916,97
Ujęte w sprawozdaniu finansowym jako kwoty należne w ramach umowy o usługę budowlaną prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w należnościach z tytułu dostaw i usług	54 618 755,06	29 403 602,24
Kwoty przychodów z tytułu umów ujęte jako przychody za dany okres-zafakturowane	380 685 065,85	285 453 799,67

23. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Należności z tytułu leasingu finansowego, płatne w okresie:	31 496 861,01	23 117 750,17
Do jednego roku	15 868 725,76	18 304 641,37
Od roku do pięciu lat	15 628 135,25	4 813 108,80
Minus: przychód do uzyskania w kolejnych okresach	4 386 911,35	11 464 766,75
Wartość bieżąca minimalnych rat należnych rat leasingowych	27 109 949,66	11 652 983,42
W podziale na:		
Długoterminowe należności z tytułu leasingu finansowego (płatne w okresie powyżej 12 m-cy)	13 967 151,56	3 891 315,05
Krótkoterminowe należności z tytułu leasingu finansowego (płatne w okresie do 12 m-cy)	13 142 798,10	7 761 668,37

Jednostka nie określa wartości rezydualnej wyrobów oddanych w użytkowanie na podstawie umów leasingu finansowego. Przepisy zawarte w MSR 17 zalecają stosowanie degresywnych metod podziału kosztów finansowych na poszczególne okresy leasingu. Jednostka stosuje metodę odwróconych okresów w celu ustalenia kwoty odsetek na poszczególne okresy leasingu i ujmuje ją w przychodach ze sprzedaży działalności podstawowej, zgodnie z opisanymi wyżej zasadami rachunkowości. Z tytułu zawartych umów leasingu nie wystąpiły należności nieściągalne z tytułu minimalnych opłat leasingowych.

24. POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) od jednostek powiązanych	91 020 325,19	18 755 876,45
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	90 382 790,51	17 902 086,21
- do 12 miesięcy	90 382 790,51	17 902 086,21
- inne	637 534,68	853 790,24
b) należności od pozostałych jednostek	333 854 579,25	263 552 271,23
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	315 940 231,90	246 551 186,95
- do 12 miesięcy	315 940 231,90	246 551 186,95
- z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	2 398 605,04	4 016 788,00
- inne	2 372 944,21	5 222 627,91
- z tytułu leasingu finansowego	13 142 798,10	7 761 668,37
Należności krótkoterminowe netto, razem	424 874 904,44	282 308 147,68
c) odpisy aktualizujące wartość należności	72 287 823,63	73 735 012,97
Należności krótkoterminowe brutto, razem	497 162 728,07	356 043 160,65

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE OD JEDNOSTEK POWIĄZANYCH	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) z tytułu dostaw i usług, w tym:	90 382 790,51	17 853 301,20
- od jednostek zależnych	86 262 725,33	14 417 020,50
- od innych jednostek powiązanych	4 120 065,18	3 436 280,70
b) inne, w tym:	637 534,68	902 575,25
- od jednostek zależnych	637 534,68	902 575,25
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych netto, razem	91 020 325,19	18 755 876,45
d) odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	57 067 303,25	7 554 590,54
	148 087 628,44	26 310 466,99
Należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych brutto, razem		

ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Stan na początek okresu	73 735 012,97	109 257 369,64
a) zwiększenia (z tytułu)	11 247 706,06	6 143 405,52
- należności przeterminowane	3 382 439,54	2 814 929,38
- zagrożenie nieściągalności	6 855 040,45	3 272 512,96
- wycena należności w walutach na dzień bilansowy	710 536,25	55 963,18
- połączenie z Elgór+Zamet	299 689,82	
b) zmniejszenia (z tytułu)	12 694 895,40	41 665 762,19
- wykorzystanie	725 849,03	37 750 835,33
- wycena należności w walutach na dzień bilansowy		56 433,76
- rozwiązanie	8 381 417,79	3 858 493,10
- wydzielenie majątku	3 587 628,58	
	72 287 823,63	73 735 012,97
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu		

NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG, PRZETERMINOWANE (BRUTTO) - Z PODZIAŁEM NA NALEŻNOŚCI NIE SPŁACONE W OKRESIE:	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) do 1 miesiąca	11 303 731,62	21 132 321,99
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	75 344 151,61	13 680 209,19
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 414 851,57	5 002 507,60
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	6 577 931,02	4 345 197,34
e) powyżej 1 roku	14 847 702,31	12 629 148,30
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (brutto)	110 488 368,13	56 789 384,42
f) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane	16 073 669,16	16 667 275,26
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (netto)	94 414 698,97	40 122 109,16

KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015
	PLN	PLN
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	2 758 132,63	1 768 505,08
- dozór techniczny	-	1 445,50
- prowizje, opłaty, gwarancje bankowe	700 000,00	927 459,21
- ubezpieczenia	1 425 851,34	215 676,14
- opłaty	225,00	310,00
- dokumentacja, analizy, certyfikaty	447 115,46	402 901,58
- inne	184 940,83	220 712,65
b) pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	-	466,66
- korzystanie z programu komputerowego	-	466,66
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, razem	2 758 132,63	1 768 971,74

W pozostałych krótkoterminowych aktywach finansowych Spółka ujęła pożyczki udzielone dla Spółek z Grupy FAMUR, które przedstawia poniższa tabela:

Udzielone pożyczki jednostkom powiązanym	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015 dane przekształcone
FAMUR KAZACHSTAN	420 074,46	905 155,79
FAMUR ROSJA	6 703 981,06	4 393 067,71
POLSKIE MASZyny GÓRNICZE SPÓŁKA AKCYJNA	6 404 968,02	
Razem	13 529 023,54	5 298 223,50

Środki pieniężne

Gotówka oraz ich ekwiwalenty składają się ze środków pieniężnych w kasie oraz środków pieniężnych na lokatach bankowych. W związku z powyższym wartość księgowa tych aktywów odpowiada ich wartości godziwej.

25. KREDYTY I POŻYCZKI

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31/12/2016

Kredyty bankowe/Pożyczka	Siedziba	Kwota pobrania PLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
							Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej
PKO BP S.A.	Warszawa	58 000 000,00	2018-12-31	PLN	58 000 000,00	WIBOR 1M+marża	Hipoteka łączna umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia
							Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC
							Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej
PKO BP S.A.	Warszawa	92 000 000,00	2018-12-31	PLN	92 000 000,00	WIBOR 1M+marża	Hipoteka umowna łączna wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej
							Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC
							Zastaw rejestrowy na zapasach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Warszawa	100 000 000,00	2018-08-31	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża	Weksel własny in blanco z deklaracją wekslową
							Pełnomocnictwo do rachunków bankowych
							Hipoteka łączna umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia
							Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Warszawa	50 000 000,00	2018-09-28	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża	Pełnomocnictwo do rachunków bankowych
							Hipoteka łączna umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia

								Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie ar. 777 KPC
Bank Gospodarstwa Krajowego	Warszawa	40 000 000,00	2018-09-04	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża		Weksel własny in blanco z deklaracją wekslową
								Hipoteka łączna umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia
ICBC S.A.	Warszawa	80 000 000,00	2019-05-12	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża		Upoważnienie do rachunków bankowych
								Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie ar. 777 KPC
mBank S.A.	Warszawa	30 000 000,00	2017-05-30	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża		Hipoteka umowna na nieruchomościach
								Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie ar. 777 KPC
Dams GMBH	Velbert Niemcy	9 190 195,16	2017-12-31	PLN/EUR	9 190 195,16	EURIBOR + marża		Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia
		2 077 349,72		w tym EUR	2 077 349,72			Umowa pożyczki z 06-11-2012
Famur Finance Sp. z o.o.	Katowice		2017-12-31	PLN	138 700 000,00	WIBOR + marża		Umowa ramowa z 18-03-2014
Naliczone na dzień bilansowy odsetki od pożyczek				PLN	363 819,66			
298 254 014,82								

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31/12/2015 (DANE PRZEKSZTAŁCONE)

Kredyty bankowe/Pożyczka	Siedziba	Kwota pobrania PLN	Termin spłaty	Oznaczenie waluty	kwota pozostała do spłaty PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
PKO BP S.A.	Warszawa	25 000 000,00	2016-04-23	PLN	9 837 681,03	WIBOR 1M+marża	Przeprowadzania wpływów za pośrednictwem rachunków prowadzonych w Banku Zastaw rejestrowy na zapasach- materiały i półprodukty wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia Weksel in blanco BTE Pełnomocnictwo do rachunków bankowych Hipoteka kaucyjna na nieruchomościach wraz z cesją praw z

								umowy ubezpieczenia
PKO BP S.A.	Warszawa	58 000 000,00	2016-10-10	PLN		- WIBOR 1M+marża	BTE	Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją
								praw z polisy ubezpieczeniowej
PKO BP S.A.	Warszawa	92 000 000,00	2017-04-06	PLN		- WIBOR 1M+marża	BTE	Hipoteka umowna łączna
								Zastaw rejestrowy na środkach trwałych - maszynach i
								urządzeniach
								Cesja praw z umowy ubezpieczenia ww. przedmiotów
								Przeprowadzanie obrotów za pośrednictwem rachunków
								prowadzonych w banku
PKO BP S.A.	Warszawa	42 000 000,00	2016-01-15	PLN	28 485 998,02	WIBOR 1M+marża		Hipoteka kaucyjna łączna na prawach wieczystego użytkowania
								nieruchomości
								Zastaw rejestrowy na zapasach
								Przelew wierzytelności z umów ubezpieczenia majątku
								BTE
								Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
								Weksel in blanco
								Przeprowadzanie obrotów za pośrednictwem rachunków
								prowadzonych w banku
PKO BP S.A.	Warszawa	30 000 000,00	2016-02-08	PLN	29 377 388,98	WIBOR 1M+marża		Zastaw rejestrowy na zapasach- materiały i półprodukty wraz z
								cesją praw z umowy ubezpieczenia
								BTE
								Hipoteka kaucyjna na nieruchomościach wraz z cesją praw z
								umowy ubezpieczenia
								Zastaw rejestrowy na zapasach wraz z cesją praw z umowy
								ubezpieczenia
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Warszawa	100 000 000,00	2018-08-31	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża		Weksel własny in blanco z deklaracją wekslową
								Pełnomocnictwo do rachunków bankowych
								Hipoteka łączna umowna na nieruchomościach wraz z cesją
								praw z umowy ubezpieczenia
Raiffeisen Bank Polska S.A	Warszawa	50 000 000,00	2018-09-28	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża		Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie ar. 777 KPC
								Hipoteka umowna łączna
								Cesja praw z umowy ubezpieczenia ww. przedmiotów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Warszawa	40 000 000,00	2018-09-04	PLN	0,00	WIBOR 1M+marża		Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie ar. 777 KPC
								Hipoteka
								Cesja praw z umowy ubezpieczenia ww. przedmiotów
Dams GMBH		7 670 700,00	2015-12-31	PLN/ EUR	6 721 875,83	EURIBOR + marża		
		1 800 000,00		w tym EUR	1 577 350,00			
FAMAK FAMUR S.A.	Kluczbork	20 000 000,00	2016-01-31	PLN	20 000 000,00	WIBOR + marża		
PMG S.A.	Katowice		2015-12-31	PLN	1 355 256,00	WIBOR + marża		Umowa ramowa z 18-03-2014
PMG S.A.	Katowice		2015-12-31	PLN/ EUR	2 130 750,00	EURIBOR + marża		Umowa ramowa z 18-03-2014
				w tym EUR	500 000,00			
Famur Institute Sp. z o.o.	Katowice		2015-12-31	PLN	0,00	WIBOR + marża		Umowa ramowa z 18-03-2014
Famur Finance (dawniej FF PMG SA SKA)	Katowice		2015-12-31	PLN	216 900 000,00	WIBOR + marża		Umowa ramowa z 18-03-2014
Naliczone na dzień bilansowy odsetki					1 147 892,73			

od pożyczek

315 956 842,59

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31/12/2016

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły długoterminowe zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31/12/2015

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły długoterminowe zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

26. OBLIGACJE ZAMIENNE NA AKCJE

Jednostka nie wyemitowała obligacji zamiennych na akcje.

27. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zapewnienie kontynuowania działalności w takiej formie i zakresie, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom, zapewnienie korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Aby utrzymać lub skorygować strukturę kapitału Spółka może zmienić kwotę dywidend do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

Spółka monitoruje kapitał przy pomocy wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości kapitału. Zadłużenie netto oblicza się jako sumę zobowiązań (obejmujących kredyty, pożyczki, zobowiązania handlowe i pozostałe) pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej plus zadłużenie netto.

Spółka zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego. Ogólna strategia działania Spółki nie ulega zmianie.

Struktura kapitałowa spółki obejmuje zadłużenie, na które składają się kredyty ujawnione w nocie nr 25, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, i zysk zatrzymany.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego jak również na dzień bilansowy 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2015 Spółka spełnia wszelkie kowenanty z obowiązujących ją umów.

28. PODATEK ODRO CZONY

Pewne tytuły składnika aktywów i rezerwy na podatek odroczony zostały ujęte per saldo. Per saldo zaprezentowano utworzoną rezerwę na podatek dochodowy oraz aktyw na podatek dochodowy z tytułu przekształceń umów dzierżawy kombajnów w umowy leasingu finansowego. Poniżej zaprezentowano stany aktywów i rezerwy na podatek odroczony na dzień bilansowy w oparciu o najistotniejsze pozycje:

a) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

STAN AKTYWÓW Z TYTUŁU ODRO CZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	18 093 755,92	20 950 219,96
a) odniesionych na wynik finansowy	15 699 458,80	15 851 682,91
- powstania różnic przejściowych	15 699 458,80	15 851 682,91
- świadczenia na rzecz pracowników	3 217 562,61	3 569 903,36
- niewypłacone wynagrodzenia	668 884,23	643 985,12
- odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	3 300 306,59	2 850 425,47
- odpis aktualizujący majątek finansowy	1 389 753,48	2 337 338,73
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 459 735,90	1 474 912,54
- niezafakturowane koszty do sprzedaży	2 011 341,03	454 313,47
- rezerwa na węgiel i deputat dla emerytów	2 731 036,40	2 851 177,35
- inne	920 838,56	1 669 626,87
	2 368 968,90	5 493 281,96
b) odniesione na wynik finansowy okresu w związku ze stratą podatkową		
c) odniesione na inne całkowite dochody	25 328,22	- 394 744,91
- zyski/straty aktuarialne	25 328,22	- 394 744,91

b) Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

ZMIANA STANU REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem	996 412,27	5 628 303,20
a) odniesionej na wynik finansowy	996 412,27	5 628 303,20
- powstania różnic przejściowych	996 412,27	5 628 303,20
- podatkowe rozliczenie leasingu	1 242 095,71	2 055 857,26
- kary i odszkodowania	114 116,89	811 855,01
- odsetki i prowizje dotyczące kredytów	771 293,97	856 098,28
- rezerwa z tyt. różnicy pomiędzy wartością bilansową i podatkową	-	1 266 198,59
- dodatnie różnice kursowe	533 609,74	638 294,06
- wynik na kontraktach długoterminowych	537 830,88	-

29. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

	Wartość bieżąca rat leasingowych	Wartość bieżąca rat leasingowych
	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, wymagalne w ciągu:	840 957,73	377 335,89
jednego roku	435 754,08	162 512,76
dwóch do pięciu lat	405 203,65	214 823,13
powyżej pięciu lat		
Pomniejszone o przyszłe odsetki:	7 671,34	26 082,46
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań	833 286,39	351 253,43
Pomniejszona o kwoty wymagalne w ciągu 12 miesięcy (ujęte w zobowiązaniach krótkoterminowych)	428 082,74	144 101,62
Zobowiązanie wymagalne w okresie po 12 miesiącach	405 203,65	207 151,81

30. INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Na saldo zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań składają się głównie zobowiązania handlowe oraz inne zobowiązania bieżące.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) wobec jednostek powiązanych	182 558 103,39	255 996 099,12
- kredyty i pożyczki, w tym:	147 890 195,16	248 255 774,56
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	34 667 908,23	7 740 324,56
- do 12 miesięcy	34 667 908,23	7 740 324,56
b) wobec pozostałych jednostek	412 521 404,55	168 336 680,32
- kredyty i pożyczki, w tym:	150 363 819,66	67 701 068,03
- inne zobowiązania finansowe	428 082,74	144 101,62
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	112 494 536,40	73 199 958,61
- do 12 miesięcy	112 494 536,40	
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	45 049 693,72	13 226 156,60
- z tytułu wynagrodzeń	6 019 730,87	6 016 642,07
- inne	98 165 541,16	8 048 753,39
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	595 079 507,94	424 332 779,44

Zdaniem zarządu Spółki wartość księgowa zobowiązań finansowych jest zbliżona do ich wartości godziwej.

INNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) rozliczenia międzyokresowe przychodów	21 999 439,26	22 518 850,97
- długoterminowe (wg tytułów)	2 812 500,00	-
- poręczenie	2 812 500,00	
- krótkoterminowe (wg tytułów)	19 186 939,26	22 518 850,97
- kombajn i części oddane w komis	2 797 255,62	3 176 748,28
- poręczenie	625 000,00	
- dotacja	15 764 683,64	19 342 102,69
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	21 999 439,26	22 518 850,97

31. REZERWY

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) stan na początek okresu	20 914 880,88	26 273 453,50
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	6 652 126,43	8 775 441,82
- rezerwy na świadczenia emerytalne	1 192 914,60	1 707 084,98
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	13 069 839,85	15 790 926,70
b) stan na koniec okresu	18 639 951,54	20 914 880,88
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	5 073 881,17	6 652 126,43
- rezerwy na świadczenia emerytalne	846 618,01	1 192 914,60
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	12 719 452,36	13 069 839,85

Stan rezerw na inne świadczenia pracownicze obejmują rezerwy dotyczące odpraw dla zwalnianych pracowników, roszczeń pracowniczych z tytułu ekwiwalentów węglowych oraz deputatów węglowych.

ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) stan na początek okresu	10 798 444,35	11 400 074,24
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	4 098 656,93	4 814 287,57
- rezerwa na świadczenie emerytalne	35 526,23	100 166,27
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 471 360,34	1 893 150,06
- rezerwa na urlopy	5 192 900,85	4 592 470,34
b) stan na koniec okresu	12 801 770,67	10 798 444,35
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	5 869 478,18	4 098 656,93
- rezerwa na świadczenie emerytalne	130 430,21	35 526,23
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 349 994,61	1 471 360,34
- rezerwa na urlopy	5 451 867,67	5 192 900,85

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) stan na początek okresu	5 018 476,55	12 549 243,46
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	3 975 802,29	3 857 477,57
- rezerwa na brak wydobycia	389 765,17	5 171 629,00
- pozostałe	652 909,09	3 520 136,89
b) stan na koniec okresu	5 804 403,41	5 018 476,55
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	5 432 605,43	3 975 802,29
- rezerwa na brak wydobycia	314 325,00	389 765,17
- pozostałe	57 472,98	652 909,09

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW)	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
	PLN	PLN
a) stan na początek okresu	10 750 592,49	11 096 555,08
- rezerwa na węgiel dla emerytów	-	583 000,00
-gwarancje i reklamacje	3 786 895,29	4 626 014,61
-rezerwa na pozostałe koszty	1 452 528,88	5 887 540,47
- ryzyko procesowe	729 305,36	
- rezerwa na kary	4 781 862,96	
b) stan na koniec okresu	11 121 070,14	10 750 592,49
-gwarancje i reklamacje	2 250 215,18	3 786 895,29
-rezerwa na pozostałe koszty	6 791 785,96	1 452 528,88
- ryzyko procesowe	759 530,00	729 305,36
- rezerwa na kary	1 319 539,00	4 781 862,96

Stan rezerw aktuarialnych

	2016	2015 dane przekształcone
Stan na 1 stycznia	9 412 460,78	12 475 843,13
Koszty zatrudnienia	314 971,48	402 303,93
Koszty odsetek	199 147,84	260 213,25
Straty/(zyski) aktuarialne ujmowane w rachunku wyników	-435 354,81	-1 526 123,57
Straty/(zyski) aktuarialne ujmowane w całkowitych dochodach	-3 932,05	-488 843,23
Wypłacone świadczenia	-1 453 598,50	-1 710 932,73
Pracownicy przyjęci (art.,23)	217 753,12	
Wydzielenie majątku	-624 638,06	
Stan na 31 grudnia	7 626 809,80	9 412 460,78

Prezentacja stanu rezerw aktuarialnych składa się z rezerw jubileuszowych, emerytalnych i rentowych i nie obejmuje rezerwy na deputaty węglowe.

Podstawowe założenia przyjęte do wyceny aktuarialnej:

	Wycena na dzień 31.12.2016	Wycena na dzień 31.12.2015
Stopa wzrostu wynagrodzeń	0,00%	0,00%
Stopa zwrotu z inwestycji	3,20%	2,60%
Współczynnik mobilności	13,00%	10,00%

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI - ZMIANA KLUCZOWYCH ZAŁOŻEŃ

(stopa zwrotu z inwestycji – 4,0%)	
Wartość rezerwy z tytułu:	
Odpraw emerytalnych	933 335,91
Odpraw rentowych	223 557,88
Nagród jubileuszowych	6 447 560,06
Deputatów węglowych	13 826 028,54
Łącznie	21 430 482,39

(stopa zwrotu z inwestycji – 2,0%)	
Wartość rezerwy z tytułu:	
Odpraw emerytalnych	1 024 389,40
Odpraw rentowych	236 609,50
Nagród jubileuszowych	6 891 736,02
Deputatów węglowych	15 663 606,45
Łącznie	23 816 341,37

(stopa wzrostu płac i ceny węgla – 1,0%)	
Wartość rezerwy z tytułu:	
Odpraw emerytalnych	1 032 368,74
Odpraw rentowych	236 749,22
Nagród jubileuszowych	6 922 039,35

Deputatów węglowych	16 560 021,49
Łącznie	24 751 178,80

32. KAPITAŁ PODSTAWOWY

KAPITAŁ ZAKŁADOWY (STRUKTURA)

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji w szt.	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej
A	zwykłe na okaziciela	432 460 830	4 324 608
B	zwykłe na okaziciela	49 039 170	490 392
C	zwykłe na okaziciela	4 970 000	49 700
Liczba akcji razem		486 470 000	
Kapitał zakładowy, razem			4 864 700
Wartość nominalna jednej akcji =0,01			

	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015
Liczba akcji w szt.	486 470 000	481 500 000

33. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ

W roku 2006 spółka FAMUR S.A. przeprowadziła publiczną subskrypcję akcji zwykłych na okaziciela serii B. W związku z tym kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, pomniejszony o koszty emisji, wynosi 143 210 tys. zł

34. ZYSKI ZATRZYMANE

Na kwotę zysków zatrzymanych w wysokości 118 527 297,97 zł składa się :

zysk roku bieżącego	59 440 286,05
zyski aktuarialne lat ubiegłych	5 471 873,34
zyski aktuarialne za 2016 rok	27 468,64
zyski z lat ubiegłych FAMUR	38 851 633,55
zyski zatrzymane powstałe z połączenia spółek w 2016	14 736 036,39
Razem	118 527 297,97

35. SPRZEDAŻ SPÓŁEK ZALEŻNYCH

W 2016 roku nie wystąpiła sprzedaż spółek zależnych.

36. PRZEKSZTAŁCENIE DANYCH PORÓWNAWCZYCH W ZWIĄZKU Z DOKONANYMI POŁĄCZENIAMI SPÓŁEK

Połączenie ze spółkami zależnymi spełniało definicję restrukturyzacji pod wspólną kontrolą, która wymaga ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE i połączenia takie są poza zakresem MSSF 3 i dlatego konieczne było wypracowanie polityki rachunkowości w tym zakresie. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości wskazując na cechy takich zasad

rachunkowości: wierna reprezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

Z przeprowadzonych przez Spółkę analiz wynikało, iż dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą preferowane jest zastosowanie metody łączenia udziałów. U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli. Zatem sprawozdanie przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były ze sobą połączone na początku okresu porównywalnego.

Generalna zasada zastosowania metody łączenia udziałów polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, według stanu na dzień połączenia, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu wzajemnych wyłączeń. Różnice pomiędzy wartością wnoszonych aktywów netto oraz wartością wyemitowanych kapitałów przez spółkę przejmującą zostały ujęte bezpośrednio w kapitałach spółki przejmującej. Sprawozdanie finansowe Spółki, na którą przechodzi majątek przejętych spółek, zawiera dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy, określone w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Zgodnie z art. 44c. ust. 6 ustawy o rachunkowości dokonano przekształcenia danych porównawczych zaprezentowanych w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym, w taki sposób jakby połączenie miało miejsce na początek poprzedniego rocznego okresu sprawozdawczego.

Poniżej przedstawiono łączny wpływ połączenia jednostek na jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów za okresy porównawcze zaprezentowane w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

DANE Z ZATWIERDZONYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH NA 31.12. 2015 ROK				
BILANS	FAMUR SA	Famur Brand Sp. z o.o.	SUMA KOREKT	RAZEM PO KOREKTACH
	PLN	PLN	PLN	PLN
A k t y w a				
I. Aktywa trwałe	916 369 271,94	121 899 304,00	337 018 542,00	701 250 033,94
1. Wartości niematerialne, w tym:	173 949 924,87	121 898 500,00	121 898 500,00	173 949 924,87
- wartość firmy	161 350 752,54	-	-	161 350 752,54
2. Rzeczowe aktywa trwałe:	336 426 068,96	-	-	336 426 068,96
2.1. Środki trwałe	328 630 876,62	-	-	328 630 876,62
2.2. Środki trwałe w budowie	7 795 192,34	-	-	7 795 192,34
3. Należności długoterminowe	4 247 610,65	-	-	4 247 610,65
3.1. Od pozostałych jednostek	4 247 610,65	-	-	4 247 610,65
4. Inwestycje długoterminowe	377 964 350,61	-	215 120 042,00	162 844 308,61
4.1. Nieruchomości	2 939 250,12	-	-	2 939 250,12
4.2. Długoterminowe aktywa finansowe	374 995 100,49	-	215 120 042,00	159 875 058,49
a) w jednostkach powiązanych, w tym:	374 894 306,33	-	215 120 042,00	159 774 264,33
b) w pozostałych jednostkach	100 794,16	-	-	100 794,16
4.3. Inne inwestycje długoterminowe	30 000,00	-	-	30 000,00
5. Pozostałe aktywa długoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)	2 831 900,89	-	-	2 831 900,89
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	20 949 415,96	804,00	-	20 950 219,96
II. Aktywa obrotowe	446 705 175,43	97 329 754,37	94 860 701,58	449 174 228,22
1. Zapasy	148 098 122,71	-	-	148 098 122,71
2. Należności krótkoterminowe	280 408 203,58	1 901 420,10	1 476,00	282 308 147,68
2.1. Z tytułu leasingu finansowego	7 761 668,37	-	-	7 761 668,37
2.2. Z tytułu dostaw i usług	262 553 329,06	1 901 420,10	1 476,00	264 453 273,16
2.3. Z tytułu podatków, w tym:	4 016 788,00	-	-	4 016 788,00
2.3.1. Z tytułu bieżącego podatku dochodowego	3 470 862,00	-	-	3 470 862,00
2.4. Pozostałe należności	6 076 418,15	-	-	6 076 418,15
3. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	7 306 425,63	94 859 225,58	94 859 225,58	7 306 425,63
3.1. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe dotyczące jednostek w ramach grupy	5 298 223,50	94 859 225,58	94 859 225,58	5 298 223,50
3.2. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe dotyczące pozostałych jednostek	2 008 202,13	-	-	2 008 202,13
6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 123 451,77	569 108,69	-	9 692 560,46
7. Pozostałe aktywa krótkoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)	1 768 971,74	-	-	1 768 971,74
A k t y w a r a z e m	1 363 074 447,37	219 229 058,37	431 879 243,58	1 150 424 262,16
P a s y w a				

I. Kapitał własny	756 733 165,02	216 247 080,73	323 409 544,34	649 570 701,41
1. Kapitał zakładowy	4 815 000,00	2 005 000,00	2 005 000,00	4 815 000,00
2. Kapitał zapasowy	336 789 426,80	213 115 000,00	335 013 500,00	214 890 926,80
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	1 573 282,60	-	-	1 573 282,60
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	373 983 585,47	-	-	373 983 585,47
5. Zyski zatrzymane	39 571 870,15	1 127 080,73	-13 608 955,66	54 307 906,54
A. Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	756 733 165,02	216 247 080,73	323 409 544,34	649 570 701,41
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	606 341 282,35	2 981 977,64	108 469 699,24	500 853 560,75
1. Rezerwy na zobowiązania	66 679 942,13	39 753,00	13 608 997,66	53 110 697,47
1.1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19 197 547,86	39 753,00	13 608 997,66	5 628 303,20
1.2. Rezerwa na świadczenia pracownicze	31 713 325,23	-	-	31 713 325,23
a) długoterminowa	20 914 880,88	-	-	20 914 880,88
b) krótkoterminowa	10 798 444,35	-	-	10 798 444,35
1.3. Pozostałe rezerwy	15 769 069,04	-	-	15 769 069,04
a) długoterminowe	5 018 476,55	-	-	5 018 476,55
b) krótkoterminowe	10 750 592,49	-	-	10 750 592,49
2. Zobowiązania długoterminowe	891 232,87	-	-	891 232,87
2.1. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu	207 151,81	-	-	207 151,81
2.2. Inne zobowiązania długoterminowe	684 081,06	-	-	684 081,06
3. Zobowiązania krótkoterminowe	516 251 256,38	2 942 224,64	94 860 701,58	424 332 779,44
3.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	79 032 403,07	1 909 356,10	1 476,00	80 940 283,17
3.1.1. Z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	5 837 428,46	1 902 896,10	-	7 740 324,56
3.1.2. Z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych	73 194 974,61	6 460,00	1 476,00	73 199 958,61
3.2. Zaliczki otrzymane na dostawy	1 758 516,61	-	-	1 758 516,61
3.3. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	6 016 176,51	465,56	-	6 016 642,07
3.4. Zobowiązania z tytułu podatków, w tym:	12 193 753,62	1 032 402,98	-	13 226 156,60
3.4.1. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	45 742,72	217 747,00	-	263 489,72
3.5. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	144 101,62	-	-	144 101,62
3.6. Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	410 816 068,17	0,00	94 859 225,58	315 956 842,59
3.7. Inne	6 290 236,78	0,00	-	6 290 236,78
4. Pozostałe zobowiązania (rozliczenia międzyokresowe)	22 518 850,97	-	-	22 518 850,97
P a s y w a r a z e m	1 363 074 447,37	219 229 058,37	431 879 243,58	1 150 424 262,16

DANE Z ZATWIERDZONYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH ZA 2015 ROK				
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	FAMUR SA	Famur Brand Sp. z o.o.	SUMA KOREKT	RAZEM PO KOREKTACH
		PLN	PLN	PLN
Działalność kontynuowana				
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	666 484 873,99	44 073 870,00	42 544 200,00	668 014 543,99
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	607 633 696,11	44 073 870,00	42 544 200,00	609 163 366,11
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	58 851 177,88	0,00	0,00	58 851 177,88
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	522 111 144,71	43 023 000,00	43 023 000,00	522 111 144,71
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	469 914 872,25	43 023 000,00	43 023 000,00	469 914 872,25
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	52 196 272,46	0,00	0,00	52 196 272,46
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (I-II)	144 373 729,28	1 050 870,00	-478 800,00	145 903 399,28
IV. Koszty sprzedaży	8 251 769,14	0,00	0,00	8 251 769,14
V. Koszty ogólnego zarządu	129 686 431,81	1 586 072,70	42 544 200,00	88 728 304,51
VI. Zysk (strata) na sprzedaży (III-IV-V)	6 435 528,33	-535 202,70	-43 023 000,00	48 923 325,63
VII. Pozostałe przychody operacyjne	25 353 131,01	3,58	0,00	25 353 134,59
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 701 957,38	0,00	0,00	1 701 957,38
2. Dotacje	565 210,87	0,00	0,00	565 210,87
3. Inne przychody operacyjne	23 085 962,76	3,58	0,00	23 085 966,34
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	48 224 730,72	1,00	42,00	48 224 689,72
1. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	7 783 908,43	0,00	0,00	7 783 908,43
2. Inne koszty operacyjne	40 440 822,29	1,00	42,00	40 440 781,29

IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (VI+VII-VIII)	-16 436 071,38	-535 200,12	-43 023 042,00	26 051 770,50
X. Przychody finansowe	26 926 783,49	1 926 679,85	2 765 391,52	26 088 071,82
1. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:	6 936 867,55	0,00	840 234,98	6 096 632,57
- od jednostek powiązanych	6 936 867,55	0,00	840 234,98	6 096 632,57
2. Odsetki, w tym:	9 597 608,88	1 926 679,85	1 925 156,54	9 599 132,19
- od jednostek powiązanych	246 872,37	1 925 156,54	1 925 156,54	246 872,37
3. Zysk ze zbycia inwestycji	7 499,00	0,00	0,00	7 499,00
4. Inne	10 384 808,06	0,00	0,00	10 384 808,06
XI. Koszty finansowe	19 221 689,33	18,00	1 925 156,54	17 296 550,79
1. Odsetki, w tym:	15 401 200,85	18,00	1 925 156,54	13 476 062,31
- dla jednostek powiązanych	8 584 757,10	0,00	1 925 156,54	6 659 600,56
2. Aktualizacja wartości inwestycji	536 672,55	0,00	0,00	536 672,55
3. Inne	3 283 815,93	0,00	0,00	3 283 815,93
XII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (IX+X-XI)	-8 730 977,22	1 391 461,73	-42 182 807,02	34 843 291,53
XIII. Zysk (strata) brutto	-8 730 977,22	1 391 461,73	-42 182 807,02	34 843 291,53
XIV. Podatek dochodowy	-2 852 259,75	264 381,00	0,00	-2 587 878,75
a) część bieżąca	0,00	249 848,00	0,00	249 848,00
b) część odroczone	-2 852 259,75	14 533,00	0,00	-2 837 726,75
XV. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	-5 878 717,47	1 127 080,73	-42 182 807,02	37 431 170,28
XVI. Zysk netto, w tym przypadający:	-5 878 717,47	1 127 080,73	-42 182 807,02	37 431 170,28
XVII. akcjonariuszom podmiotu dominującego	-5 878 717,47	1 127 080,73	-42 182 807,02	37 431 170,28

37. WARTOŚĆ FIRMY

W związku z dokonanymi połączeniami spółek w sprawozdaniu finansowym sporządzonym za rok 2016 oraz w przekształconych danych porównawczych za rok 2015 rozpoznano wartość firmy przejętą w ramach połączenia jednostek gospodarczych:

WARTOŚĆ FIRMY PRZEJĘTA W RAMACH POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH	Stan na koniec okresu 31.12.2016	Stan na koniec okresu 31.12.2015 dane przekształcone
REMA S.A.	72 400 406,97	72 400 406,97
PIOMA S. A.	8 813 065,10	8 813 065,10
NOWOMAG S. A.	4 510 244,48	4 510 244,48
GEORYT SP. Z O.O.	6 047 844,06	6 047 844,06
ZMG Glinik sp.z o.o.	69 579 191,93	69 579 191,93
Wartość firmy razem	161 350 752,54	161 350 752,54

W ciągu roku obrotowego przeprowadzono test na utratę wartości. Test dokonano za pomocą metody wyceny zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopę dyskonta przyjęto na poziomie 6,22%. Zastosowano 10-cio letni okres prognozy, na podstawie sporządzonej prognozy długoterminowej, gdzie przyjęto bezpieczne założenia co do prognoz rynkowych w zakresie wzrostów sprzedaży, w segmentach Underground i Surface, w których spółka działa, bazując na rentownościach osiągniętych historycznie oraz sytuacji rynkowej. Założono kontynuację działalności po okresie prognozy – dla określenia wartości rezydualnej zastosowano wzór na rentę wieczystą.

Stwierdzono, iż utrata wartości firmy nie nastąpiła, w związku z czym nie było konieczności dokonywania odpisów na wartość firmy.

38. INSTRUMENTY FINANSOWE

Spółka zawiera umowy instrumentów pochodnych typu forward, za pomocą których zarządza ryzykiem kursowym. Instrumenty pochodne ujmuje się początkowo w wartości godziwej na dzień podpisania stosownych umów, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Instrumenty finansowe typu swap na stopę procentową (zwany dalej IRS) są ujmowane początkowo według wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcyjne, a następnie na każdy dzień bilansowy według wartości godziwej, przy czym efekt wyceny ujmowany jest bieżąco w rachunku zysków i strat.

Spółka posiada na dzień 31.12.2016 r. pochodne instrumenty finansowe typu forward zabezpieczające kursy walut. Dane przedstawiono w tysiącach złotych.

Instrumenty pochodne (grupy instrumentów)	Planowana data realizacji zabezpieczonego przepływu pieniężnego lub grupy przepływów	Wartość przyszłych przepływów pieniężnych wg. kursu terminowego	Wartość rynkowa transakcji zabezpieczających na dzień 31.12.2016	Zabezpieczane ryzyko
		TPLN	TPLN	
Forward - sprzedaż EUR	I kwartał 2017	54 168	52 734	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż RUB	I kwartał 2017	394	280	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	II kwartał 2017	2 839	2 835	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	III kwartał 2017	3 123	3 065	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	IV kwartał 2017	3 136	3 073	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	I kwartał 2018	1 049	1 028	Ryzyko walutowe
IRS	I kwartał 2020	108 000	107 840	Ryzyko stopy procentowej
RAZEM		172 709	170 855	

Wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych typu forward zabezpieczających kursy walut jest oszacowana dla składnika aktywów na poziomie 2 jako dane wejściowe inne niż ceny notowane, które są obserwowalne w odniesieniu dla danego składnika. Przyszłe przepływy pieniężne wycenia się w oparciu o kursy wymiany z kontraktów forward w oparciu o uzyskany kurs wymiany forward na koniec okresu sprawozdawczego. Instrumenty finansowe mają określony (umowny) termin i dlatego podlegają wycenie na każdy okres sprawozdawczy. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych ujmowane są natychmiastowo w rachunku zysków i strat. Zawierane kontrakty terminowe są instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i nie działającym jako zabezpieczenie

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej.

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Instrumenty finansowe w podziale na klasy na dzień 31.12.2016 i 31.12.2015

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	
	31.12.2016	31.12.2015 dane po połączeniu
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności spełniające definicję instrumentów finansowych	439 433 528,29	282 538 970,33
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	246 070 896,31	9 692 560,46
Pozostałe aktywa długoterminowe	156 212 329,87	159 875 058,49
Razem aktywa finansowe	841 716 754,47	452 106 589,28
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu finansowego	405 203,65	207 151,81
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	298 254 014,82	315 956 842,59
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	378 511 917,09	112 191 968,59
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	428 082,74	144 101,62
Razem zobowiązania finansowe	677 599 218,30	428 500 064,61

Wartości bilansowe instrumentów finansowych odpowiadają ich wartości godziwej.

Instrumenty finansowe w podziale na kategorie wartości bilansowe na dzień 31.12.2016 i 31.12.2015

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	
	31.12.2016	31.12.2015 dane przekształcone
Pożyczki udzielone i należności własne	439 433 528,29	282 538 970,33
Środki pieniężne	246 070 896,31	9 692 560,46
Razem aktywa finansowe według kategorii	685 504 424,60	292 231 530,79
Pozostałe zobowiązania, w tym:	677 599 218,30	428 500 064,61
- zobowiązania handlowe oraz pozostałe	378 511 917,09	112 191 968,59
- zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	298 254 014,82	315 956 842,59
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	833 286,39	351 253,43
Razem zobowiązania finansowe według kategorii	677 599 218,30	428 500 064,61

39. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Ryzyko kredytowe

01.01.2016 - 31.12.2016

Struktura wiekowa należności finansowych	Wartość nominalna należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane, które nie utraciły wartości	
			<360 dni	>360 dni
Należności z tytułu dostaw i usług	406 323 022,41	311 908 323,44	92 373 279,93	2 041 419,04
Pozostałe należności finansowe	13 142 798,10	13 142 798,10	0,00	0,00
Razem	419 465 820,51	325 051 121,54	92 373 279,93	2 041 419,04

01.01.2015 - 31.12.2015

	Wartość nominalna należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane, które nie utraciły wartości	
			<360 dni	>360 dni
Struktura wiekowa należności finansowych				
Należności z tytuł dostaw i usług	264 453 273,16	224 331 161,00	38 722 076,63	1 400 035,53
Pozostałe należności finansowe	7 761 668,37	7 761 668,37	0,00	0,00
Razem	272 214 941,53	232 092 829,37	38 722 076,63	1 400 035,53

Ryzyko związane z płynnością

01.01.2016 - 31.12.2016

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	Suma zobowiązań	Zobowiązania wymagalne w okresie	
		<360 dni	1–5 lat
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	147 162 444,63	146 688 442,13	474 002,50
Kredyty i pożyczki	298 254 014,82	298 254 014,82	0,00
Pozostałe zobowiązania finansowe	232 182 758,85	120 593 063,16	111 589 695,69
Razem	677 599 218,30	672 093 978,08	5 505 240,22

01.01.2015 - 31.12.2015

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	Suma zobowiązań	Zobowiązania wymagalne w okresie	
		<360 dni	1–5 lat
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	80 940 283,17	80 549 565,73	390 717,44
Kredyty i pożyczki	315 956 842,59	315 956 842,59	0,00
Pozostałe zobowiązania finansowe	31 602 938,85	30 711 705,98	891 232,87
Razem	428 500 064,61	427 218 114,30	1 281 950,31

Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

31.12.2016

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	Wartość bilansowa PLN	Wartość narażona na ryzyko PLN	EUR/PLN wynik finansowy		CZK/PLN wynik finansowy		USD/PLN wynik finansowy		Inne/PLN wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN +10%	Kurs EUR/PLN - 10%	Kurs CZK/PLN +10%	Kurs CZK/PLN - 10%	Kurs USD/PLN +10%	Kurs USD/PLN - 10%	Kurs inne/PLN +10%	Kurs inne/PLN -10%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	246 070 896,31	1 452 564,64	87 881,57	-87 881,57	1 252,88	-1 252,88	32 377,22	-32 377,22	23 744,80	-23 744,80
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	439 433 528,29	106 324 234,09	9 525 291,84	-9 525 291,84	175 881,57	-175 881,57	446 831,56	-446 831,56	484 418,44	-484 418,44
Zobowiązania finansowe	-833 286,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-378 511 917,09	-3 989 777,94	-327 754,61	327 754,61	-46 866,67	46 866,67	-6 265,17	6 265,17	-18 091,35	18 091,35
Kredyty i pożyczki	-298 254 014,82	-9 463 201,38	-946 320,14	946 320,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

31.12.2015 dane przekształcone

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	Wartość bilansowa PLN	Wartość narażona na ryzyko PLN	EUR/PLN wynik finansowy		CZK/PLN wynik finansowy		USD/PLN wynik finansowy		Inne/PLN wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN +10%	Kurs EUR/PLN - 10%	Kurs CZK/PLN +10%	Kurs CZK/PLN - 10%	Kurs USD/PLN +10%	Kurs USD/PLN - 10%	Kurs inne/PLN +10%	Kurs inne/PLN -10%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 692 560,46	1 172 882,80	56 308,84	-56 308,84	4 747,13	-4 747,13	10 086,20	-10 086,20	46 146,11	-46 146,11
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	282 538 970,33	15 730 349,30	996 120,61	-996 120,61	79 425,68	-79 425,68	497 488,64	-497 488,64	0,00	0,00
Zobowiązania finansowe	-351 253,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-112 191 968,59	-1 942 302,06	-169 044,85	169 044,85	-102,51	102,51	-24 139,84	24 139,84	-943,01	943,01
Kredyty i pożyczki	-315 956 842,59	-8 852 625,83	-885 262,58	885 262,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

31.12.2016

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w PLN	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik		Ryzyko walutowe wpływ na wynik	
		+ 100 pb w PLN	- 100 pb w PLN		
		+ 100 pb w EUR	- 100 pb w EUR	+ 10%	- 10%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty aktywa finansowe	246 070 896,31	2 460 708,96	-2 460 708,96	145 256,46	-145 256,46
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	439 433 528,29	0,00	0,00	10 632 423,41	-10 632 423,41
Zobowiązania finansowe	-833 286,39	0,00	0,00	0	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-378 511 917,09	0,00	0,00	-398 977,79	398 977,79
Kredyty i pożyczki	-298 254 014,82	0,00	0,00	-946 320,14	946 320,14

31.12.2015

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w PLN	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik		Ryzyko walutowe wpływ na wynik	
		+ 100 pb w PLN	- 100 pb w PLN		
		+ 100 pb w EUR	- 100 pb w EUR	+ 10%	- 10%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty aktywa finansowe	9 692 560,46 0,00	96 925,60 0,00	-96 925,60 0,00	117 288,28 0,00	-117 288,28 0,00
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	282 538 970,33	0,00	0,00	1 573 034,93	-1 573 034,93
Zobowiązania finansowe	-351 253,43	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-112 191 968,59	0,00	0,00	-194 230,21	194 230,21
Kredyty i pożyczki	-315 956 842,59	0,00	0,00	-885 262,58	885 262,58

40. ZYSKI/STRATY NETTO ORAZ PRZYCHODY/KOSZTY Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Zyski lub straty netto z tytułu instrumentów finansowych w podziale na kategorie	Wartość bilansowa	
	31.12.2016	31.12.2015 dane po połączeniu
Zyski lub straty netto dotyczące aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	1 689 556,33	7 148 642,35
Zyski lub straty netto dotyczące udzielonych pożyczek	461 375,38	249 073,81
Zyski lub straty netto dotyczące należności i zobowiązań handlowych	1 202 208,81	-6 060 337,01
Zyski/straty dotyczące środków pieniężnych	-6 804 073,38	942 583,66
Razem zyski lub straty netto z tytułu instrumentów finansowych	-3 450 932,86	2 279 962,81
Pozostałe przychody/koszty finansowe z tytułu innych pozycji niż instrumenty finansowe	-4 753 826,58	5 425 131,35
Razem przychody/koszty finansowe	-8 204 759,44	7 705 094,16

Spółka nie posiada należności z tytułu odsetek związanych z aktywami finansowymi, które utraciły wartość.

41. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Struktura środków pieniężnych na początek i koniec okresu	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016
	PLN
a) środki pieniężne razem (stan na początek okresu)	9 692 560,46
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	9 692 560,46
b) środki pieniężne razem (stan na koniec okresu)	246 070 896,31
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	246 070 896,31
Zmiana stanu środków pieniężnych	236 378 335,85
Środki pieniężne z działalności operacyjnej	234 601 794,97
Środki pieniężne z działalności inwestycyjnej	-87 483 206,70
Środki pieniężne z działalności finansowej	89 259 747,58

SPECYFIKACJA DO ZMIANY STANU ZOBOWIĄZAŃ	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016
	PLN
ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ	197 190 590,33
1. Stan zobowiązań operacyjnych na początek okresu /1.1 – 1.2 do 1.6./	108 622 614,35
1.1. stan zobowiązań na początek okresu	425 224 012,31
1.2. stan zobowiązań inwestycyjnych na początek okresu	-293 301,94
1.3. stan zobowiązań finansowych na początek okresu	-351 253,43
1.4. stan kredytu na początek okresu	-315 956 842,59
2. Stan zobowiązań operacyjnych na koniec okresu /2.1 – 2.2 do 2.7./	305 813 204,68
2.1. stan zobowiązań na koniec okresu	706 669 203,63
2.2. stan zobowiązań inwestycyjnych na koniec okresu	-609 416,65
2.3. stan zobowiązań finansowych na koniec okresu	-4 333 286,39
2.4. stan kredytu na koniec okresu	-298 254 014,82
2.5. kompensaty	10 292 934,31
2.6. stan zobowiązań z tyt. obligacji	-107 952 215,40

SPECYFIKACJA DO ZMIANY STANU NALEŻNOŚCI	Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016
	PLN
ZMIANA STANU NALEŻNOŚCI	-173 841 421,96
1. Stan należności na początek okresu	281 766 437,17
1.1. stan należności długoterminowych na początek okresu	4 247 610,65
1.2. stan należności krótkoterminowych na początek okresu	282 308 147,68
1.3. Stan należności z tyt. pdop na początek okresu	-3 470 862,00
1.4. Stan należności inwestycyjnych na początek okresu	-1 318 459,16
2. Stan należności na koniec okresu	455 607 859,13
1.1. stan należności długoterminowych na koniec okresu	16 957 228,89
1.2. stan należności krótkoterminowych na koniec okresu	424 874 904,44
1.3. Należności finansowe	-3 489 583,33
1.4. Stan należności z tyt. pdop na koniec okresu	-403 161,00
1.5. Stan należności inwestycyjnych na koniec okresu	-790 729,53
1.6. Kompensaty	18 459 199,66

SPECYFIKACJA DO ZMIANY STANU ZAPASÓW		Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016
		PLN
ZMIANA STANU ZAPASÓW		24 442 159,01
1. Stan zapasów na początek okresu		148 098 122,71
1.1. stan zapasów na początek okresu		148 098 122,71
2. Stan zapasów na koniec okresu		123 655 963,70
2.1. stan zapasów na koniec okresu		123 347 033,03
2.2. stan zapasów wydzielenie infrastruktury		308 930,67

SPECYFIKACJA DO ZMIANY STANU REZERW		Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016
		PLN
ZMIANA STANU REZERW		1 738 872,00
1. Stan rezerw na początek okresu		47 482 394,27
1.1. stan rezerw na początek okresu		53 110 697,47
1.2. podatek odroczony-korekta zysku netto		-5 628 303,20
2. Stan rezerw na koniec okresu		49 221 266,27
2.1. stan rezerw na koniec okresu		49 363 608,03
2.2. podatek odroczony-korekta zysku netto		-996 412,27
2.3. Stan rezerw aktuarialnych odniesionych na kapitał+ zmiana stanu po wydzieleniu		854 070,51

SPECYFIKACJA DO ZMIANY STANU ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH		Za okres 01.01.2016 - 31.12.2016
		PLN
ZMIANA STANU ROZLICZEŃ MIĘDZYOKRESOWYCH		-1 632 967,78
1. Różnica /aktywa/		-124 395,18
stan długoterminowych rozliczeń międzyokresowych na początek okresu		23 782 120,85
stan długoterminowych rozliczeń międzyokresowych na koniec okresu		21 050 051,99
Podatek odroczony - korekta zysku netto - początek okresu		-20 950 219,96
Podatek odroczony - korekta zysku netto - koniec okresu		-18 093 755,92
2. Różnica /aktywa/		-989 160,89
stan krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych na początek okresu		1 768 971,74
stan krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych na koniec okresu		2 758 132,63
3. Różnica /pasywa/		-519 411,71
stan innych rozliczeń międzyokresowych na początek okresu		22 518 850,97
stan innych rozliczeń międzyokresowych na koniec okresu		21 999 439,26

42. DOTACJE

Prezentowane w bilansie w pozostałych zobowiązaniach - rozliczeniach międzyokresowych, środki o wartości 15 764 683,64 zł. Spółka otrzymała w latach 2010-2012 jako dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w związku z realizacją inwestycji obejmującej rozbudowę oraz modernizację istniejącego przedsiębiorstwa. Z dotacji rozliczono w 2016r. kwotę 3 577 419,05 zł

Otrzymane dotacje dotyczą sfinansowania aktywów podlegających amortyzacji i podlegają rozliczeniu poprzez korektę zmniejszenia kosztów amortyzacji aktywów trwałych dofinansowanych dotacją.

Na dzień sporządzenia sprawozdania jak również na dzień bilansowy Spółka spełnia wszelkie warunki wynikające z przyznanych jej dotacji.

43. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Dane w tys. PLN	2016-12-31	2015-12-31 Dane przekształcone
1. Należności warunkowe	125 000	-
2. Zobowiązania warunkowe	264 669	146 865
- udzielone gwarancje, w tym:	49 807	60 965
- przetargowe	2 234	4 052
- dobrego wykonania kontraktu	47 035	55 006
- pozostałe	538	1 906
- poręczenie i weksle na rzecz instytucji finansowych	156 298	21 491
- wykup wierzytelności	58 564	64 409

44. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH TRANSAKCJACH Z KLIENTAMI

Istotne transakcje z klientami, w przypadku gdy przychody z tymi kontrahentami stanowią 10% i więcej łącznych przychodów, zostały opisane w sprawozdaniu z działalności FAMUR SA.

45. INFORMACJE DODATKOWE

1. W dniu 30 kwietnia 2015 r. Zarząd FAMUR S.A. podjął decyzję o zamiarze podziału FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach poprzez wydzielenie oraz podał do publicznej wiadomości plan podziału Emitenta ze spółką FAMUR PEMUG sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (jako spółką przejmującą). Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. w dniu 30 października 2015 roku podjęło uchwałę w sprawie podziału Emitenta przez wydzielenie. W dniu 12 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy Katowice Wschód w Katowicach dokonał zarejestrowania podziału Emitenta.

Podział Emitenta nastąpił na podstawie art. 529 § 1 pkt. 4 ksh, przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej, w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ kc, jaką stanowi oddział działający pod nazwą: FAMUR Spółka Akcyjna Infrastruktura Kopalni oddział w Katowicach do istniejącej spółki – FAMUR PEMUG sp. z o.o. jako spółki przejmującej (podział przez wydzielenie), w zamian na udziały w podwyższonym kapitale spółki przejmującej, które zostały objęte przez spółkę tj. zależną od Emitenta (Famur Finance sp. z o.o. dawniej: Famur Finance POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE SPÓŁKA AKCYJNA S.K.A.)

2. W dniu 30 grudnia 2015 r. nastąpiło podpisanie przez FAMUR S.A. ze wspólnikami ELGÓR + ZAMET sp. z o.o. umowy inwestycyjnej dotyczącej planowanego połączenia Emitenta z ELGÓR + ZAMET sp. z o.o. z siedzibą w Piekarach Śląskich. W dniu 15 stycznia 2016 roku Zarząd FAMUR S.A. podjął decyzję o przyjęciu planu połączenia FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach (jako spółką przejmującą) ze spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. z siedzibą w Piekarach Śląskich (jako spółką przejmowaną) oraz podał do publicznej wiadomości plan połączenia Emitenta ze spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. w dniu 20 maja 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie połączenia Emitenta ze spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. W dniu 1 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach dokonał zarejestrowania połączenia FAMUR S.A. (spółką przejmującą) ze spółką Elgór + Zamet sp. z o.o. (spółką przejmowaną). Połączenie spółek nastąpiło na podstawie art. 492 §1 pkt. 1 Kodeksu spółek handlowych, tj. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej – Elgór + Zamet sp. z o.o. z siedzibą w Piekarach Śląskich - na spółkę przejmującą - FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach, za akcje która spółka przejmująca wyda wspólnikom spółki przejmowanej.
3. W dniu 17 grudnia 2015 roku Zarząd Famur S.A. postanowił podjąć działania mające na celu przeprowadzenie połączenia FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach (jako spółki przejmującej) z FAMUR BRAND sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (jako spółki przejmowanej). W dniu 17 grudnia 2015 roku został podany do publicznej wiadomości plan połączenia Emitenta ze spółką zależną. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. w dniu 7 marca 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie połączenia obu spółek. W dniu 1 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach dokonał zarejestrowania połączenia FAMUR S.A. (jako spółką przejmującą) ze spółką FAMUR Brand sp. z o. o. (jako spółką przejmowaną). Połączenie spółek nastąpiło na podstawie art. 492 §1 pkt. 1 Kodeksu spółek handlowych, tj. poprzez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej – Famur Brand sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach - na spółkę przejmującą - FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach.
4. Na dzień 31 grudnia 2015 r. spółka FUGO S.A. posiadała 99% akcji własnych nabytych nieodpłatnie od spółki TDJ S.A. w celu ich umorzenia. Akcjonariuszem posiadającym 1% udziału w kapitale zakładowym Spółki był FAMUR FAMAK S.A. Dnia 3 grudnia 2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FUGO S.A. podjęło uchwałę w sprawie umorzenia akcji oraz obniżenia kapitału zakładowego i zmiany statutu. W dniu 10 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

dokonał zarejestrowania obniżenia kapitału zakładowego FUGO S.A., ujawnienia spółki FAMUR FAMAK S.A. jako jedynego akcjonariusza FUGO S.A. oraz zmiany siedziby spółki z Konina na Kluczbork.

5. W dniu 22 stycznia 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach dokonał wpisu spółki FAMUR INVEST Sp. z o.o. w rejestrze przedsiębiorców.
Dnia 26 lutego 2016 roku Famur Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach i Famur Famak S.A. z siedzibą w Kluczborku zawarły umowę sprzedaży udziałów spółki Famur Pemug Sp. z o.o. Tym samym z dniem 26 lutego 2016 roku spółka FAMUR FAMAK S.A. stała się jedynym wspólnikiem spółki Famur Pemug Sp. z o.o.
6. W dniu 11 marca 2016 FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach i FAMUR FAMAK S.A. z siedzibą w Kluczborku zawarły umowę sprzedaży udziałów spółki Famur India Mining Solutions Private Limited z siedzibą w New Delhi. Tym samym spółka FAMUR FAMAK S.A. z dniem 23 marca 2016 r. nabyła 99,99% udziałów w kapitale zakładowym Spółki Famur India Mining Solutions Private Limited z siedzibą w New Delhi.
7. W dniu 1 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach dokonał wpisu przekształcenia FAMUR FINANCE POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE SPÓŁKA AKCYJNA S.K.A. z siedzibą w Katowicach w jednoosobową spółkę Famur Finance sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach. Jednym wspólnikiem spółki jest FAMUR S.A.

46. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

1. W dniu 1 marca 2017 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach dokonał rejestracji spółki Mining Equipment Finance sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (adres: ul. Armii Krajowej 41, 40 - 698 Katowice) pod numerem KRS: 0000666235. Jedynym wspólnikiem spółki jest FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach. Posiada 100 udziałów o łącznej wysokości 5.000,00 zł.
2. W dniu 13 marca 2017r. FAMUR S.A. nabył 1 027 akcji zwykłych, na okaziciela serii C, o wartości nominalnej 1 zł każda, spółki FAMUR FAMAK S.A.
3. W dniu 12 kwietnia 2017r. FAMUR S.A. nabył 39 282 akcje zwykłe, na okaziciela serii C, o wartości nominalnej 1 zł każda, spółki FAMUR FAMAK S.A. Po tej transakcji Famur (podmiot dominujący) jest właścicielem 100% kapitału spółki FAMAK S.A.
4. W związku z dokonaniem przez Kopex S.A. całkowitej przedterminowej spłaty zadłużenia z tytułu Transzy "C", o której Kopex S.A. informowała w raporcie bieżącym z dnia 31.03.2017 roku nr 16/2017, wygasło w całości poręczenie udzielone przez Famur S.A. w wysokości do 125 mln zł za zobowiązania KOPEX S.A. oraz wybranych spółek Grupy Kapitałowej KOPEX z tytułu części kredytów objętych Umową Restrukturyzacyjną podpisaną przez Kopex S.A. z bankami oraz spółkami z Grupy Kapitałowej TDJ S.A. w dniu 1 grudnia 2016, o którym to poręczeniu Famur S.A. informowała w raporcie bieżącym z dnia 02.12.2016 roku nr 50/2016.

47. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje z jednostką dominującą

za okres od 01.01.16 do 31.12.16	Sprzedaż usług	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych
TDJ Equity I Sp. z o. o.	-	-	-	1 430 000,00	-	695,99	-	230 000,00	-

za okres od 01.01.15 do 31.12.15	Sprzedaż usług	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych
TDJ Equity I Sp. z o. o.	-	-	-	50 000,00	-	-	-	50 000,00	-

Transakcje z jednostkami zależnymi i pozostałymi podmiotami powiązanymi

za okres od 01.01.16 do 31.12.16	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
Jednostki zależne	5 272 364,17	3 044 644,15	94 203 555,36	1 050 421,03	3 560,83	381 679,34	11 209 376,15	1 601 215,55	23 143,33	1 730 582,46	149 189 398,73	13 529 023,54	87 004 207,54
Pozostałe jednostki powiązane	821 976,40	4 734 142,58	32 139 365,55	89 544,14	-141 212,52	10 629 963,99	84 523 077,66	596 485,85	159 944,28	-	38 183 569,08	-	6 823 606,48
Razem	1 194 455,24	10 471 435,34	94 910 619,92	3 195 791,51	567 903,43	13 126 257,74	103 398 513,92	8 587 003,60	3 260 147,12	10 593,63	349 630 930,15	5 298 223,50	16 879 959,58

za okres od 01.01.15 do 31.12.15	Sprzedaż materiałów	Sprzedaż usług	Sprzedaż wyrobów	Przychody finansowe	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Pozostałe przychody operacyjne	Zakup materiałów, usług	Koszty finansowe	Zakup środków trwałych	Pozostałe koszty operacyjne	Zobow. wb. podmiotów powiązanych	Inwestycje krótkoterminowe	Należności od podmiotów powiązanych
Jednostki zależne	5 272 364,17	3 044 644,15	94 203 555,36	1 050 421,03	3 560,83	381 679,34	11 209 376,15	1 601 215,55	23 143,33	1 730 582,46	149 189 398,73	13 529 023,54	87 004 207,54
Pozostałe jednostki powiązane	821 976,40	4 734 142,58	32 139 365,55	89 544,14	-141 212,52	10 629 963,99	84 523 077,66	596 485,85	159 944,28	0,00	38 183 569,08	-	6 823 606,48
Razem	6 094 340,57	7 778 786,73	126 342 920,91	1 139 965,17	-137 651,69	11 011 643,33	95 732 453,81	2 197 701,40	183 087,61	1 730 582,46	187 372 967,81	13 529 023,54	93 827 814,02

48. WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU

Wynagrodzenia członków Zarządu i organów nadzoru Jednostki dominującej za okres od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku zaprezentowane zostały w tabelach poniżej

Informacja o łącznej wartości wynagrodzeń i nagród wypłaconych osobom, zarządzającym Spółką FAMUR SA

Wynagrodzenie Zarządu	Netto / zł /
Mirosław Bendzera	656.371,71
FAMUR SA	656.371,71
Beata Zawiszowska	520.941,67
FAMUR SA	519.189,67
z tytułu pełnienia funkcji w zarządzie innych Spółek zależnych	1.752,00
Zbigniew Fryzowicz*	306.808,08
FAMUR SA	306.808,08
Henryk Sok**	105.779,65
FAMUR SA	105.779,65
Zdzisław Szypuła***	62.667,14
FAMUR SA	61.582,64
z tytułu pełnienia funkcji w radzie nadzorczej innych Spółek zależnych	1.084,50
Dawid Gruszczyk	236.912,24
FAMUR SA	236.360,24
z tytułu pełnienia funkcji w radzie nadzorczej innych Spółek zależnych	552,00
Razem	1.889.480,38

Pan Dawid Gruszczyk został powołany do Zarządu FAMUR SA z dniem 01.01.2016 r.

Pan Henryk Sok złożył rezygnację z członkostwa w Zarządzie FAMUR SA z dniem 01.03.2016 r.

Pan Mirosław Bendzera został powołany do Zarządu Elgór + Zameł sp. z o.o. z dniem 01.01.2016 r.

Pan Mirosław Bendzera i Pan Dawid Gruszczyk, przestali pełnić funkcję w Zarządzie Elgór + Zameł sp. z o.o. z dniem 30.06.2016 r. Połączenie Elgór + Zameł sp. z o.o. z FAMUR SA nastąpiło 01.07.2016 r.

Pani Beata Zawiszowska została powołana do Zarządu FAMUR FINANCE Sp. z o.o. z dniem 01.06.2016 r.

Pani Beata Zawiszowska przestała pełnić funkcję w Zarządzie spółki FAMUR BRAND sp. z o.o. z dniem 31.03.2016 r. w związku z połączeniem spółki Famur Brand z FAMUR SA

*Ponadto Pan **Zbigniew Fryzowicz** w okresie 01.01.2016-31.12.2016 roku uzyskał wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę w FAMUR S.A w kwocie: **61.821,11 zł.**

Ponadto Pan Henryk Sok w okresie 01.01.2016-29.02.2016 roku uzyskał wynagrodzenie z tytułu umowy z umowy o pracę w FAMUR S.A w kwocie: **34 646,14 zł.

***Ponadto Pan **Zdzisław Szypuła** w okresie 01.01.2016-31.12.2016 roku uzyskał wynagrodzenie z tytułu umowy z umowy o pracę w FAMUR S.A w kwocie: **197.221,45 zł.**

Informacja o łącznej wartości wynagrodzeń i nagród wypłaconych osobom, nadzorującym Spółkę FAMUR SA

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	Netto / zł /
Domogała Tomasz*	2.003,90
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki FAMUR SA	2.003,90
Czesław Kisiel	3.507,12
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki FAMUR SA	1.938,12
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej innych spółek zależnych	1.569,00
Wojciech Gelner	1.938,12
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki FAMUR SA	1.938,12
Jacek Osowski	1.901,34
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki FAMUR SA	932,34
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej innych spółek zależnych	969,00
Bogusław Galewski	1.938,12
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki FAMUR SA	1.938,12
Karolina Blacha-Cieślak	2.710,52
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej spółki FAMUR SA	1.005,76
z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej innych spółek zależnych	1.704,76
Razem	13.999,12

Pan Jacek Osowski złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej FAMUR S.A. z dniem 23-06-2016 r.

Pan Jacek Osowski został odwołany z członkostwa w Radzie Nadzorczej FUGO S.A. z dniem 30.06.2016 r.

Pani Karolina Blacha-Cieślak została powołana do Rady Nadzorczej FAMUR SA z dniem 24-06-2016 r.

Pan Czesław Kisiel został odwołany z członkostwa w Radzie Nadzorczej FUGO S.A. z dniem 30.06.2016 r.

Pani Karolina Blacha - Cieślak zasiada w Radzie Nadzorczej spółki Famur Institute sp. z o.o., dnia 13 maja 2016 r. została powołana uchwałą Zgromadzenia Wspólników na kolejną kadencję.

Pan Jacek Osowski złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej FAMUR FAMAK SA z dniem 29.06.2016r.

Pani Karolina Blacha – Cieślak została powołana do Rady Nadzorczej FAMUR FAMAK SA z dniem 30.06.2016r.

Pani Karolina Blacha – Cieślak została odwołana z Rady Nadzorczej FAMUR FAMAK S.A. z dniem 02.12.2016 r.

Pan Czesław Kisiel został odwołany z członkostwa w Radzie Nadzorczej FUGO S.A. z dniem 30.06.2016 r.

*Ponadto Pan Tomasz Domogała w okresie VII-XII 2016 roku uzyskał wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenie w kwocie **20.244,00 zł netto**.

49. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Spółka FAMUR S.A. zawarła w dniu 18 lipca 2016 roku umowę na usługi audytorskie z Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., z siedzibą w Warszawie przy ul. Rondo ONZ 1, zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000481039, Wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 130 (prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów). Wynagrodzenie dla podmiotu badającego księgi FAMUR S.A. za rok 2016 wynosi łącznie 144 000,- zł netto, w tym:

44 000,00 zł netto- za przegląd skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania FAMUR S.A. i przegląd skonsolidowanego sprawozdania Grupy FAMUR,

100 000,00 zł netto - za roczne badanie jednostkowego sprawozdania spółki FAMUR S.A. i za roczne badanie skonsolidowanego sprawozdania Grupy FAMUR.

Mirosław Bendzera - Prezes Zarządu

Beata Zawiszowska - Wiceprezes Zarządu

Zbigniew Fryzowicz - Wiceprezes Zarządu

Zdzisław Szypuła - Wiceprezes Zarządu

Dawid Gruszczyk - Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Katowice, dnia 28 kwietnia 2016 roku